

# CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE

## AVIZUL DE EVALUARE PENTRU ACREDITAREA INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE anii 2009-2013

Profilul de cercetare:

**Politici economico-financiare și socio-demografice pentru dezvoltare durabilă**

### MEMBRII COMISIEI SPECIALIZATE:

**Președinte:** COTELNIC Ala, dr. hab., prof. univ., Academia de Studii Economice a Moldovei

**Secretar:** CRUCERESCU Cornelia, dr., conf. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei

**Economist:** FRIMU Ludmila, economist-contabil, Universitatea Agrară de Stat din Moldova

**COMISIA PE PROFILUL DE CERCETARE:** “POLITICI ECONOMICO-FINANCIARE ȘI SOCIO-DEMOGRAFICE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ”

1. BUGAIAN Larisa, dr.hab., prof.univ, Universitatea Tehnică a Moldovei;

2. ULIAN Galina, dr.hab., prof., Universitatea de Stat din Moldova;

3. CIMPOIEȘ Dragoș, dr.hab., conf.univ., Universitatea Agrară de Stat din Moldova;

LUPAN Aurelia, dr., reprezentant AGEPI

*Comisia specializată pentru evaluarea INCE este constituită conform ordinul CNAA nr. 03-16 din 21 octombrie 2014.*

**Chișinău, 2014**

<b>CUPRINS</b>	<b>Pag.</b>
<b>INTRODUCERE</b>	<b>3</b>
<b>1. CADRUL TEMATIC ȘI INSTITUȚIONAL DE CERCETARE</b>	<b>3</b>
<b>1.1. Direcțiile principale de cercetare</b>	<b>3</b>
<b>1.2. Cadrul tematic de cercetare</b>	<b>4</b>
<b>1.3. Structura instituțională și eficiența ei</b>	<b>4</b>
<b>1.4. Cadrul structural de promovare a transferului tehnologic și inovării</b>	<b>5</b>
<b>2. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ ȘI RESURSELE</b>	<b>7</b>
<b>2.1. Personalul uman</b>	<b>7</b>
<b>2.2. Mijloace financiare disponibile</b>	<b>9</b>
<b>2.3. Potențialul logistic și infrastructura de cercetare</b>	<b>13</b>
<b>3. REZULTATELE CERCETĂRII, CALITATEA, EFICIENȚA, RELEVANȚA, IMPACTUL</b>	<b>14</b>
<b>3.1. Publicațiile colaboratorilor INCE</b>	<b>15</b>
<b>3.2. Lista a zece publicații de performanță</b>	<b>16</b>
<b>3.3. Brevete obținute, elaborări științifice și tehnologice</b>	<b>17</b>
<b>3.4. Rezultate științifice mai importante</b>	<b>18</b>
<b>3.5. Activitatea editorială</b>	<b>20</b>
<b>3.6. Diseminarea rezultatelor cercetării</b>	<b>20</b>
<b>4. COOPERARE ÎN CADRUL NAȚIONAL</b>	<b>21</b>
<b>4.1. Antrenarea personalului științific în procesul învățământului universitar și postuniversitar</b>	<b>21</b>
<b>4.2. Realizarea unor proiecte comune de cercetare</b>	<b>23</b>
<b>4.3. Elaborarea unor concepții, strategii, rapoarte naționale, sectoriale la solicitarea administrației publice centrale</b>	<b>23</b>
<b>4.4. Cooperarea cu agenți economici</b>	<b>25</b>
<b>5. COOPERARE INTERNAȚIONALĂ</b>	<b>25</b>
<b>5.1. Acorduri de colaborare.</b>	<b>25</b>
<b>5.2. Numărul de proiecte prezentate în programe internaționale</b>	<b>26</b>
<b>5.3. Apartenența colaboratorilor organizației la societăți științifice</b>	<b>27</b>
<b>5.4. Pregătirea doctoranzilor în cadrul centrelor științifice internaționale sau în cotutelă</b>	<b>28</b>
<b>5.5. Efectuarea unor stagii pe baza centrelor științifice internaționale</b>	<b>28</b>
<b>6. FIȘA DE EVALUARE A ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII</b>	<b>29</b>
<b>7. OBIECȚIILE ȘI RECOMANDĂRILE COMISIEI SPECIALIZATE PENTRU PLANUL DE ACȚIUNI</b>	<b>30</b>
<b>8. CONCLUZIILE DE ANSAMBLU A COMISIEI DE EVALUARE</b>	<b>31</b>
<b>9. PROCESE VERBALE</b>	<b>33</b>
<b>10. Anexa 1. Fișa de evaluare</b>	<b>37</b>

## INTRODUCERE

Institutul Național de Cercetări Economice (INCE) este o organizație din sfera științei și inovării, creată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Cu privire la reorganizarea unor organizații din sfera științei și inovării”, nr. 270 din 18 aprilie 2013 cu modificările ulterioare, prin reorganizarea Institutului de Economie, Finanțe și Statistică al Academiei de Științe a Republicii Moldova și Ministerului Economiei. Structura actuală a Institutului a întrunit în mod reușit un sistem complex și modern de cercetare științifică, care se preocupă cu studierea sinergetică a problemelor actuale și analiza fenomenelor de perspectivă ale economiei naționale în contextul evoluției științei și inovării pe plan mondial.

Tot odată, institutul are o istorie mai veche, punctul de plecare fiind considerat anul 1946 când a fost creată Baza de cercetări științifice a Academiei de Științe a URSS (AȘ a URSS), în componența căreia a fost constituit **Sectorul Economie și Geografie**. Mai târziu, în octombrie 1949, Baza de cercetări științifice a AȘ a URSS a fost reformată în Filiala Moldovenească a AȘ a URSS (FM a AȘ URSS), iar, în ianuarie 1952, Sectorul Economie și Geografie a fost redenumit în **Secția de Economie**, care aparținea Filialei Moldovenești a AȘ a URSS. Pe parcursul anilor Institutul a suferit multiple reorganizări.

Institutul activează în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Codului cu privire la știință și inovare nr. 259-XV din 15 iulie 2004, altor acte normative, inclusiv actelor normative ale Academiei de Științe și Statutului, se subordonează Academiei de Științe a Moldovei și Ministerului Economiei.

**Obiectul de activitate al INCE** îl constituie efectuarea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative vizând evoluția proceselor economice și sociale din țară și pe plan mondial, astfel, contribuind la fundamentarea cu argumente științifice a strategiilor și programelor de restructurare și dezvoltare socio-economică, identificarea și susținerea celor mai adecvate forme de promovare și creștere durabilă a economiei naționale, atingerea unui nivel de trai decent și a calității vieții populației.

## 1. CADRUL TEMATIC ȘI INSTITUȚIONAL DE CERCETARE

### 1.1. Direcțiile principale de cercetare

Activitatea științifică a INCE în perioada analizată (2009-2013) a fost axată pe acordarea suportului în argumentarea și susținerea cu cercetări științifice a Planurilor de activitate a Guvernului pentru anii 2009-2011 și 2011-2014, Programului de stabilizare și relansare economică a Republicii Moldova pentru anii 2009-2011, Programului de activitate a Guvernului „Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” pentru perioada 2009-2013, Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020”, Acordului de Asociere RM-UE, Planului de acțiuni de implementare a priorităților Republicii Moldova în cadrul Dialogului privind liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană, Rapoartelor de progres, documentelor de politici naționale și actelor normative.

Activitatea de cercetare a instituției se încadrează în Direcția strategică din sfera științei și inovării, aprobată de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică: „Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltare durabilă”.

Prin asumarea **priorităților** și a orientărilor strategice ale comunității științifice și ale Guvernului

Republicii Moldova, INCE mobilizează și valorifică resursele din cadrul organizației instituționale spre realizarea cercetărilor excelente și inovative, pentru:

- ✓ Elaborarea recomandărilor, fundamentate științific, și instrumentarului științifico-practic care răspunde prompt necesităților comunității și generează soluții problemelor și riscurilor eminente în economia țării;
- ✓ Cooperarea, coordonarea și asistență în cadrul proiectelor și priorităților guvernamentale, precum și în domeniul privat. Monitorizarea și evaluarea rezultatelor și efectelor implementării strategiilor și programelor guvernamentale;
- ✓ Colaborarea și schimbul de experiență cu comunitățile științifice din țară și de peste hotare.

Direcțiile științifice principale se referă la:

- ✓ *Politici, mecanisme și modele economice și financiare de creștere durabilă a țării;*
- ✓ *Politici economice și baza informațională de dezvoltare a sectorului rural în contextul asigurării securității alimentare a Republicii Moldova;*
- ✓ *Cercetări științifice privind perfecționarea sistemului informațional-statistic conform standardelor UE;*
- ✓ *Politici de dezvoltare demo-socio-economice a Republicii Moldova.*

## 1.2.Cadrul tematic de cercetare

Activitatea științifică este realizată în cadrul proiectelor de cercetare obținute prin competiție la scară națională și internațională, dar și în cadrul unor teme instituționale. În perioada de referință în cadrul Institutului au fost realizate 49 proiecte de cercetare, inclusiv:

- ✓ Proiecte instituționale de cercetare – 30;
- ✓ Proiecte în cadrul Programelor de stat – 2;
- ✓ Proiecte pentru tineri cercetători – 5;
- ✓ Proiecte de transfer tehnologic – 1,
- ✓ Proiecte bilaterale – 5;
- ✓ Proiecte pentru organizarea manifestărilor științifice –1;
- ✓ Proiecte internaționale – 3, inclusiv 2 proiecte din cadrul programului FP-7;
- ✓ Granturi internaționale – 3.

**La solicitarea organizației internaționale ICSTI** (International Centre for Scientific and Technical Information), în anii 2011-2012, au fost prestate servicii de analiză și informare științifică în vederea actualizării bazei de date (contract cu plată). Serviciile de cercetare științifică, în baza contractelor cu plată, în perioada de raport, au fost efectuate în baza a 6 contracte.

Cercetarea științifică, desfășurată în cadrul INCE, se extinde și prin colaborarea Institutului cu parteneri din țară și de peste hotare. Această colaborare a permis cercetătorilor să realizeze Studii și analize la solicitarea ministerelor, organizațiilor internaționale (total **20**), să efectueze cercetări în parteneriat cu Institutul de Matematică și Informatică al AȘM (**1**) și Institutul Național de Cercetări Economice al Academiei Română, Centrul de Cercetări Financiare și Monetare ”Victor Slăvescu” .

## 1.3.Structura instituțională și eficiența ei

Infrastructura de cercetare a INCE este prezentată în figura 1 și este constituită din 5 subdiviziuni științifice, 5 servicii auxiliare și 2 structuri auxiliare. Fiecare unitate de cercetare din

cadrul INCE are un domeniu de cercetare științifică bine definit și dispune de personal propriu și de infrastructură proprie.

Resursele umane ale unităților de cercetare sunt cercetători științifici titulari sau cumularzi, precum și personal tehnic specializat. Personalul este angajat pe perioadă determinată. Fiecare post este scos la concurs o dată la patru ani. Personalul științific este supus atestării o dată la doi ani. Procedura decurge regulamentar, în termenii prestabiliți. O persoană poate face parte dintr-o singură unitate de cercetare.

Structura instituțională de cercetare este una echilibrată, asigură un avantaj optim al subordonării, numărul de niveluri ierarhice fiind optime.

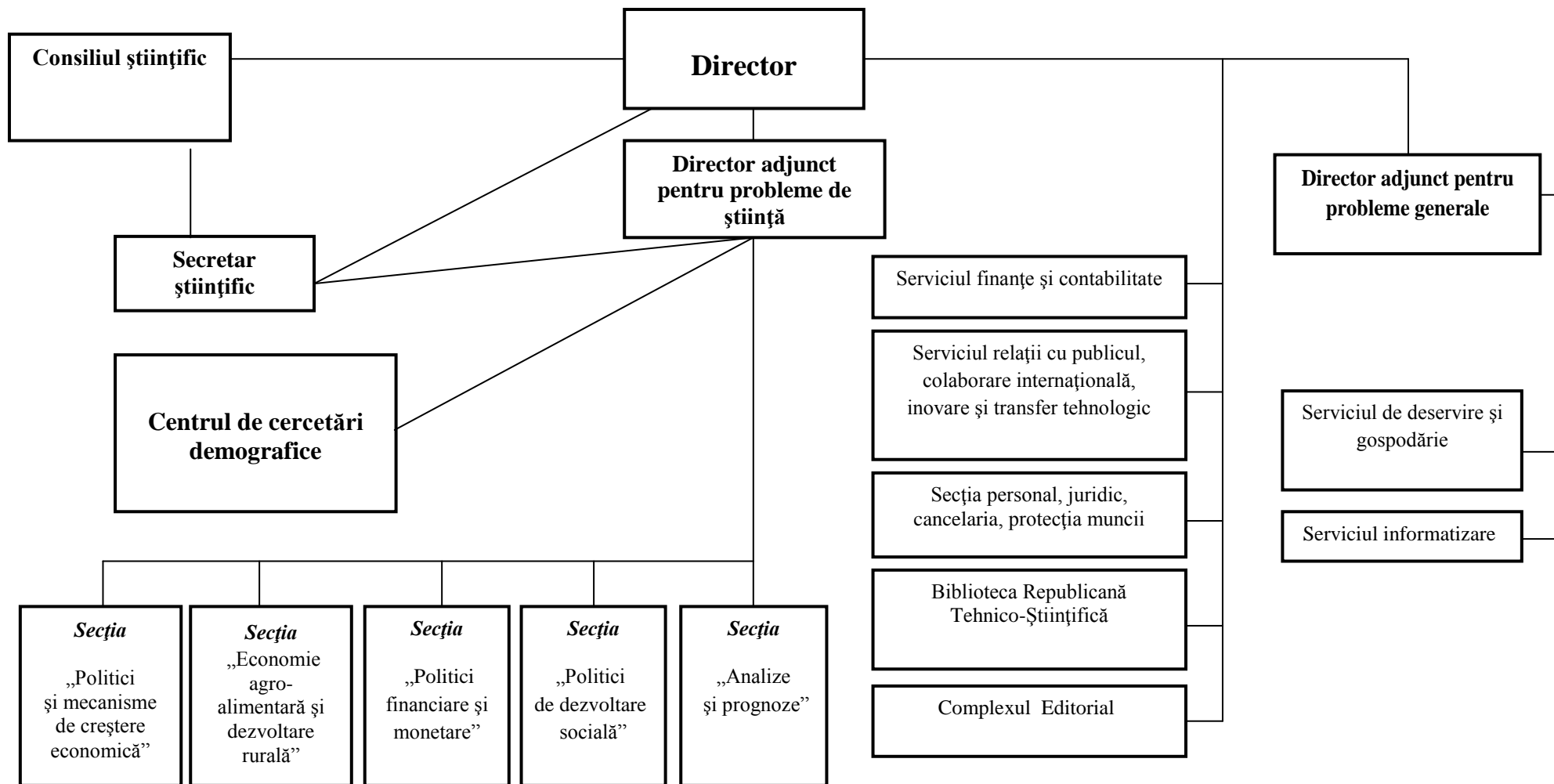
#### **1.4.Cadrul structural de promovare a transferului tehnologic și inovării**

În cadrul INCE ca element separat a organigramei este creat Serviciul relații cu publicul, colaborare internațională, inovare și transfer tehnologic. Obiectivele acestui serviciu se reduc la menținerea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu instituțiile și centrele de cercetare din țară și peste hotare, fortificarea capacităților instituționale prin identificarea și promovarea proiectelor internaționale cu participarea cercetătorilor din institut, diseminarea rezultatelor cercetării și conexiunea dintre procesul de cercetare și transferul de rezultate, implementarea acestora.

În această ordine de idei, în cadrul institutului în anul 2010 s-a desfășurat un proiect de inovare și transfer tehnologic soldat cu elaborarea Conceptului de creare a mecanismelor de finanțare Venture, a proiectelor de inovare și transfer tehnologic, elaborarea și promovarea Regulamentului de funcționare a Fondului Venture în Republica Moldova și a Proiectului de lege "Cu privire la finanțarea fondului Venture activităților inovatoare". Totodată INCE colaborează cu Agenția de Inovare și Transfer Tehnologic și Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală prin diferite aspecte inclusiv și pe pilonul de cercetare.

La nivelul autorităților publice locale angajații sunt implicați în transferul de rezultate obținute prin realizarea strategiilor, studiilor și oferirea de consultanță pe diferite domenii economice la care se realizează cercetare (fundamentarea politicilor și strategiilor de creștere economică, dezvoltare rurală, descentralizarea financiară și fiscală, protecția socială, piața forței de muncă, dezvoltarea antreprenorială etc.).

**Figura 1. Organigrama Institutului Național de Cercetări Economice**



## 2. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ ȘI RESURSELE

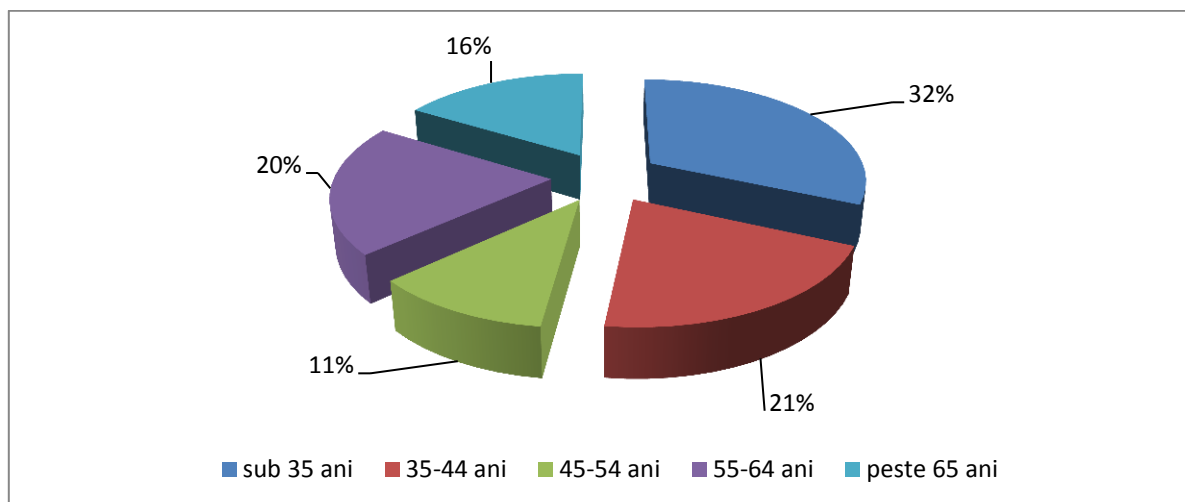
### 2.1. Personalul uman

INCE dispune de un număr important de cercetători științifici în domeniul economiei, finanțelor, demografiei, dezvoltării sociale etc. În total în cadrul institutului cercetările științifice sunt asigurate de 98 persoane, angajate de bază și prin cumul. Conform statelor de personal, media anuală a posturilor aprobate pentru Institutul Național de Cercetări Economice a fost de 158,55 de posturi, dintre care: 73,6 posturi de cercetători științifici, 69,95 – posturi de personal auxiliar și 15 – posturi de conducere. La data elaborării raportului (noiembrie 2014) numărul cercetătorilor erau de 98 persoane.

Ponderele cercetătorilor științifici angajați de bază constituie 82,7% (81 de cercetători științifici de bază din total de 98 de cercetători angajați). Din total cercetători dețin titlul științific de doctor habilitat 7 persoane (7,1%) și titlul de doctor în științe 34 persoane, ceea ce constituie 34,7%. Astfel, numărul personalului antrenat în cercetare cu grade științifice raportat la numărul total de cercetători științifici constituie 41,8%, fapt care denotă anumite rezerve la acest capitol. Cu referire la cercetătorii angajați prin cumul extern (17 persoane) doar o persoană deține titlul științific de doctor habilitat, academician, iar 7 persoane – de doctor în științe. Astfel ponderea cercetătorilor care activează prin cumul extern cu titluri științifice este de 47,1%.

Numărul cercetătorilor cu vârsta sub 35 ani în anul 2014 constituie 31 persoane sau 31,6% din total cercetători, ceea ce poate fi apreciat pozitiv, atât din punct de vedere al depășirii punctajului minim (20%), cât și din punct de vedere al potențialului de cercetare.

Structura personalului conform vârstei (figura 2) o considerăm una echilibrată în care ponderea cea mai mare (aproximativ 32%) o dețin tinerii în vârstă sub 35 ani. Specific acestei categorii de vârstă este entuziasmul, setea de cunoștințe, și dorința de a-și asuma riscuri, care să fie de natură să le aducă recunoașterea meritelor.



**Figura 2. Structura pe vârstă a cercetătorilor științifici în anul 2014**

A doua și a treia categorie de vârstă (între 35 și 44 ani și, respectiv, între 55 și 64 ani) sunt foarte apropiate ca pondere: respectiv 21% și 20%. Ultima este o vârstă la care persoanele beneficiază deja de cunoștințe și experiență de natură să-i ajute în derularea activităților de cercetare pe persoanele mai tinere.

INCE are statutul de organizație abilitată cu dreptul de desfășurare a activității de doctorat. Specialitățile la care a fost obținută abilitarea sunt:

521. Economie, business, administrare - 521.03. *Economie și management în domeniul de activitate*;

522. Finanțe, contabilitate, analiză economică - 522.01. *Finanțe*;

543. Demografie - 543.01. *Sociologia populației și procese demografice*.

Numărul de persoane care au urmat studii de doctorat/postdoctorat, în perioada analizată, sunt, în medie, 28 de persoane/anual. Totodată, studii de postdoctorat, în anii 2009-2010, au urmat 3 persoane.

În anul 2013, au urmat studii de doctorat 32 de doctoranzi, din care, doctoranzi cu studiu de zi – 8 persoane și 24 – la frecvență redusă, din ei urmează studii cu finanțarea de la buget – 19 persoane, prin contract – 13 persoane.

Din numărul total de doctoranzi, care urmează studiile la specialitatea 521.03. *Economie și management în domeniul de activitate*, sunt înmatriculați 23 de doctoranzi, la specialitatea 522.01. *Finanțe* – 7 și la specialitatea 543.01 *Sociologia populației și procese demografice* – 2 persoane.

Informația privind numărul doctoranzilor care urmează studiile, celor înmatriculați, absolvenți și a tezelor susținute în cadrul *Institutului Național de Cercetări Economice* este prezentată în tabelul 1.

**Tabelul 1**

**Indicatorii privind activitatea doctoranzilor/postdoctoranzilor în perioada 2009-2013**

	2009	2010	2011	2012	2013	1 noiembrie 2014
<b>TOTAL</b>	<b>31</b>	<b>32</b>	<b>20</b>	<b>30</b>	<b>32</b>	<b>28</b>
<b>Postdoctoranzi</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	-	-	-	-
<b>Doctoranzi total</b>	<b>28<sup>1</sup></b>	<b>29<sup>1</sup></b>	<b>20</b>	<b>30</b>	<b>32</b>	<b>32</b>
- la sf. anului	28	29	20	30	32	32
- înmatriculați	5	7	14	7	9	8
- absolvenți	1	14	4	4	6	8
- exmatriculați	3	2	-	1	3	4
<b>Teze susținute</b>	-	-	<b>4</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>2</b>

Lucrul cu doctoranzii poate fi apreciat pozitiv, dat fiind faptul, că aceștia realizează cercetarea de doctorat și sunt încadrați în activitatea de cercetare conform tematicii tezei de doctorat. Doctoranzii participă activ la activitatea de cercetare & inovare: la concursuri de burse, de proiecte naționale și internaționale de cercetare și de mobilitate, diseminează rezultatele cercetărilor doctorale prin participări la foruri internaționale și naționale, sunt încadrați în procedura de susținere a tezei de doctorat. Astfel, pe parcursul perioadei de analiză, **2 doctoranzi** au beneficiat de **Bursă de excelență a Guvernului** și **2 persoane** au obținut **Premiul anual al AȘM, nominalizarea „Realizări valoroase a tinerilor savanți”**.

Calitatea și eficiența activității științifice și inovaționale este asigurată în mare măsură de **echipa managerială**:

**Director, Stratan Alexandru**, doctor habilitat, profesor universitar (a.n.1976) este absolvent a două facultăți în domeniul economic. Absolvent al Academiei de Studii Economice din Moldova, specializarea Finanțe și Credit și al Universității Agrare de Stat din Moldova, specializarea Management. A obținut calificarea de specialist în Relații Internaționale după absolvirea Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.

<sup>1</sup> Inclusiv 4 competitori



Este doctor în economie din anul 2001, iar din anul 2006 - conferențiar universitar. În anul 2008 a obținut gradul de doctor habilitat în economie, iar în 2014 i s-a conferit titlul de profesor universitar.

Este abilitat cu dreptul de conducător de doctorat din 2008 la specialitățile 521.03 Economie și management în domeniu de activitate și 523.01 Economie Mondială; Relații economice Internaționale.

A fost ales prin concurs în funcția de director al Institutului de Economie Finanțe și Statistică în anul 2010, iar în anul 2014 la aceeași funcție în Institutul Național de Cercetări Economice, creat în urma reorganizării IEFS.

A urmat stagii de perfecționare în Franța, Grecia, Danemarca, Germania, Rusia, China, SUA, precum și în Republica Moldova. Acestea au fost axate pe diverse domenii cum ar fi: învățământ superior, antreprenariat inovațional, agricultură, marketing, dezvoltare macroeconomică etc.

A fost implicat în 13 proiecte științifice atât naționale cât și internaționale. Printre acestea pot fi menționate proiectele comune realizate cu partenerii din Olanda, Italia, Ucraina, România, dar și proiectele instituționale aplicative realizate în țară.

**Director adjunct cu activitate științifică, Bajura Tudor**, doctor habilitat, profesor cercetător (a.n. 1948), absolvent al Universității Agrare de Stat din Moldova. A susținut teza de doctor habilitat în anul 1996, iar în anul 2012 i s-a conferit titlul științifico-didactic de profesor cercetător. Începând cu anul 2007 este abilitat cu dreptul de conducător de doctorat la specialitatea 521.03 Economie și management în domeniu fiind conducător/consultant la 3 doctor habilitați și 2 doctori în economie. Funcția de director adjunct pentru probleme de știință este ocupată din 2 octombrie 2013.

A efectuat stagii de perfecționare profesională în domeniul economiei agrare în Marea Britanie, Franța, Olanda, Israel, Grecia și în alte țări cu agriculturi avansate. Experiența practică acumulată și cunoștințele teoretice sunt manifestate la elaborarea aspectelor strategice de dezvoltare a agriculturii autohtone, la recomandări argumentate privind formarea designului modern al sectorului agrar post-privatizațional.

Este autor și coautor a 87 de lucrări științifice și metodice, dintre care 45 după susținerea tezei de doctor habilitat, inclusiv 11 monografii. A fost implicat în proiecte de cercetare peste 15 proiecte de cercetare, inclusive în calitate de director de proiect la 7 proiecte, a participat ca expert național în 3 proiecte internaționale în domeniul economiei agrare.

**Secretar științific, Timuș Angela**, doctor în economie, conferențiar cercetător (a.n. 1973) este absolventă a facultății de Finanțe ASEM, tot aici și-a urmat studiile de doctorat. Activitatea în sfera științei și inovării a început-o în anul 1995 în această perioadă fiind executor în cadrul a 12 proiecte de cercetare, pentru 2 din acestea, fiind desemnată director de proiect, iar 2 proiecte au fost realizate în cadrul Centrului de Cercetări Financiare și Monetare „Victor Slăvescu”, INCE, Academia Română. Este abilitată cu dreptul de conducător la specialitatea 522.01 Finanțe (2011) și are în conducere 3 doctoranzi. Funcția de secretar științific este ocupată din a.2008 prin concurs, confirmată în funcție în rezultatul concursului din 2013, 2 octombrie. Ultimele stagii și cursuri de perfecționare țin de domeniul financiar și de management în sfera științei și inovării urmate în România, Ucraina, Rusia, dar și în Republica Moldova (INCE), fiind citite de experți străini din Germania, Slovacia, Grecia și Olanda.

În urma evaluării potențialului uman în conformitate cu indicatorii din Fișa de evaluare, crt. 1.1.1 - 1.1.11, punctajul acordat de comisie constituie **110** puncte din 130 maximal posibile.

## 2.2. Mijloace financiare disponibile

Institutul Național de Cercetări Economice în perioada anilor 2009-2013 a dispus de două surse principale de finanțare a activităților științifice și de inovare:

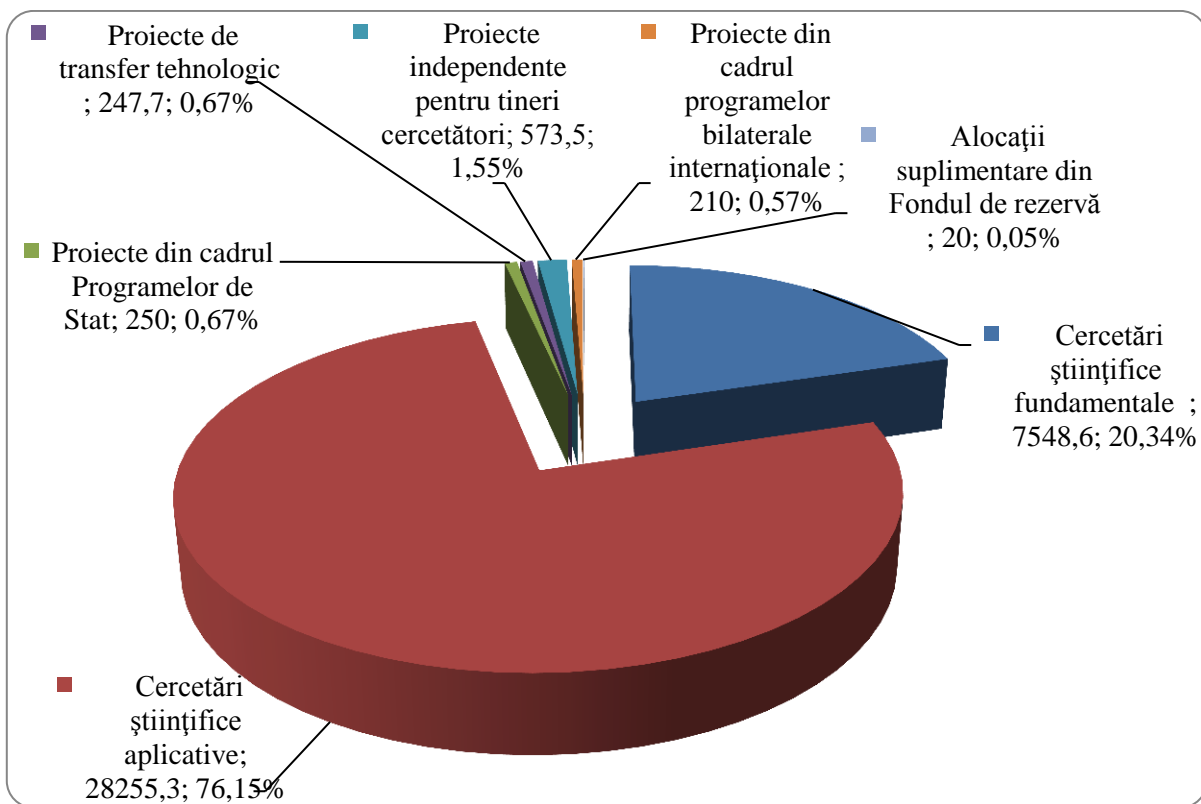
- Mijloacele bugetului de stat finanțat sub aspectul clasificăției funcționale a cheltuielilor de bază;

- Mijloacele speciale (extrabugetare) sub aspectul surselor de venituri.

Pe parcursul anilor nominalizați Institutul a beneficiat de alocații financiare din bugetul de stat pentru:

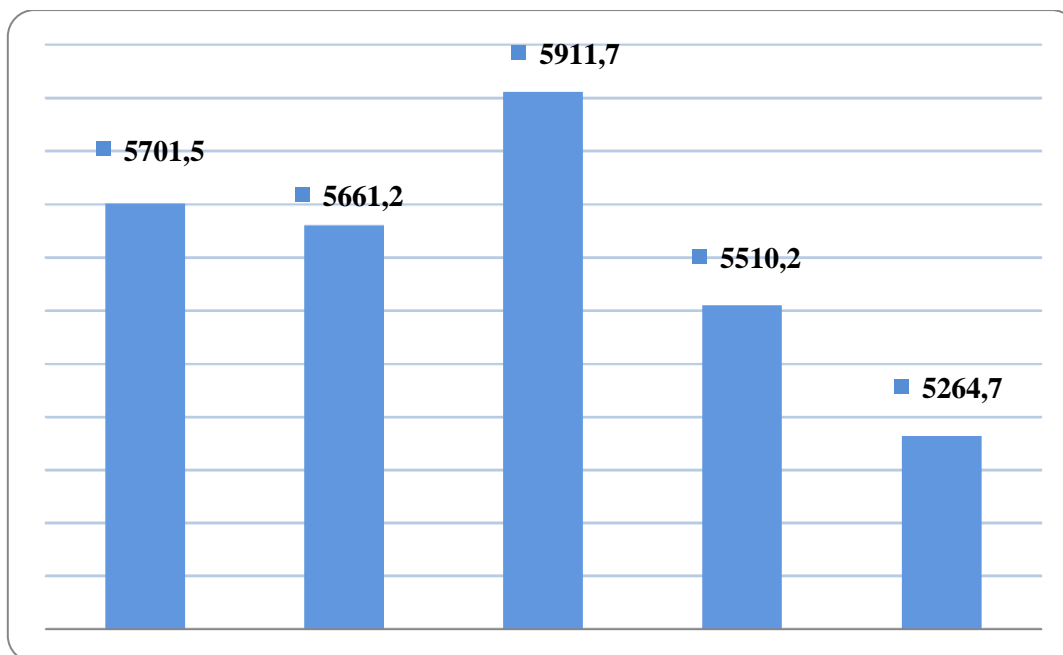
1. Proiecte instituționale – 35803,9 mii lei;
2. Proiecte din cadrul Programelor de Stat – 250,0 mii lei;
3. Proiecte din cadrul programelor bilaterale, internaționale – 210,0 mii lei;
4. Alocații suplimentare din Fondul de rezervă – 20,0 mii lei;
5. Proiecte de Transfer Tehnologic – 247,7 mii lei;
6. Proiecte pentru tineri cercetători – 573,5 mii lei.

Ponderea executării alocațiilor pe activități față de suma totală prevăzută în bugetul de stat pe perioada respectivă este prezentată în figura 3.



**Figura 3. Bugetul consolidat pentru anii 2009-2013, mii lei**

Cheltuielile pentru sfera științei și inovării în total în perioada de analiză a constituit 28049,2 mii lei. Din cheltuielile totale, ponderea cea mai mare revine cheltuielilor de personal, cota acestora constituind 75,4% din total, 3,5% le formează plățile pentru servicii comunale și a altor servicii, 9,2% procurarea echipamentului științific iar 3,8% cheltuieli pentru deplasări. Dinamica cheltuielilor de bază este reprezentată în figura 4.



**Figura 4. Dinamica cheltuielilor destinate sferei științei și inovării pentru anii 2009-2013, mii lei**

Examinând dinamica cheltuielilor de bază alocate pentru INCE, s-a stabilit că valoarea lor pe parcursul anilor 2009-2013 denotă o evoluție diferită, preponderent în scădere. Mărimea maximă a cheltuielilor a fost marcată în anul 2011, iar valoarea cea mai mică a acestora a fost în anul 2013. Scăderea este determinată de reducerea cheltuielilor destinate procurării echipamentului științific (cu 465,4 mii lei în anul 2012 și 592,4 față de a.2011) și a celor pentru formarea profesională și pregătirea cadrelor științifice cu 127,3 mii lei mai puțin în a.2013 față de a.2012. Totodată, pe fondul acestor scăderi, cheltuielile de personal au marcat o ușoară creștere în ultimii 3 ani.

Dinamica diferită prezentată în datele din figura 4 și tabelul 2 este motivată de scăderea permanentă a alocațiilor din bugetul de stat destinată activităților de cercetare și inovare, acestea fiind la rândul sau marcate prin reducerea unităților de personal (ultima reducere de 10% din unitățile de personal a fost în anul 2013).

Ca urmare, INCE a realizat unele acțiuni de soluționare a acestor deficiențe financiare prin atragerea proiectelor și granturilor internaționale care ar suplini cheltuielile necesare pentru realizarea proiectelor de cercetare. Astfel, prin realizarea proiectului „Комплексная поддержка развития статистики населения и демографии в Молдове”, 2013, Чешская Агентура Развития, Карлов Университет в Праге a fost obținut echipament științific și procurată mobilă pentru renovarea infrastructurii de cercetare în cadrul Centrului demografic, iar grantul din cadrul programul „The Netherlands Fellowship Programmes” (Olanda, România, Republica Moldova) a permis organizarea de traininguri pentru cercetătorii din institut dar și pentru angajați din APL.

INCE activează în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova, Hotărârea Guvernului RM, Codului cu privire la știință și inovare, regulamente, instrucțiuni, scrisori ale Ministerului Finanțelor, Ministerelor și Departamentelor de resort. Veniturile și cheltuielile sunt grupate într-o ordine unitară și obligatorie, având la bază Clasificația bugetară aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor. Pentru calcularea și stabilirea salariului se ia drept bază sistemul de salarizare în sectorul bugetar. Categoriile de salarizare se stabilesc pentru fiecare persoană în parte ținând cont de condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare în baza Rețelelor tarifare unice.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii sunt calculate conform tarifelor stabilite față de cheltuielile de retribuire a muncii și alte recompense la care se calculează aceste contribuții și a constituit 23,0% în anii 2009 -2013. Primele se asigurare obligatorie de asistență medicală sunt calculate conform tarifelor stabilite față de cheltuielile pentru salarii: în perioada anilor 2009 – 2012 au constituit 3,5%, și 4% în anul 2013.

Pentru perioada supusă acreditării, Institutul a achitat integral toate plățile curente în Bugetul Consolidat și Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat.

Mijloacele fixe sunt luate la evidență conform actelor normative, ce țin de calcularea uzurii, casarea și scoaterea din uz. Ieșirile bunurilor și mijloacelor fixe au loc prin decontare sau prin trecere la alt cont de evidență.

Circulația și existența mijloacelor bănești la INCE se reflectă în evidența contabilă pe surse de finanțare: mijloace bugetare și mijloace speciale. Evidența tuturor încasărilor și eliberărilor de numerar se ține în registrul de casă. Mijloacele speciale, încasate în casieria institutului, se depun zilnic la contul bancar de mijloace speciale.

Rezultatele evidenței contabile a consumurilor și cheltuielilor își află reflectarea în dările de seamă trimestriale și anuale.

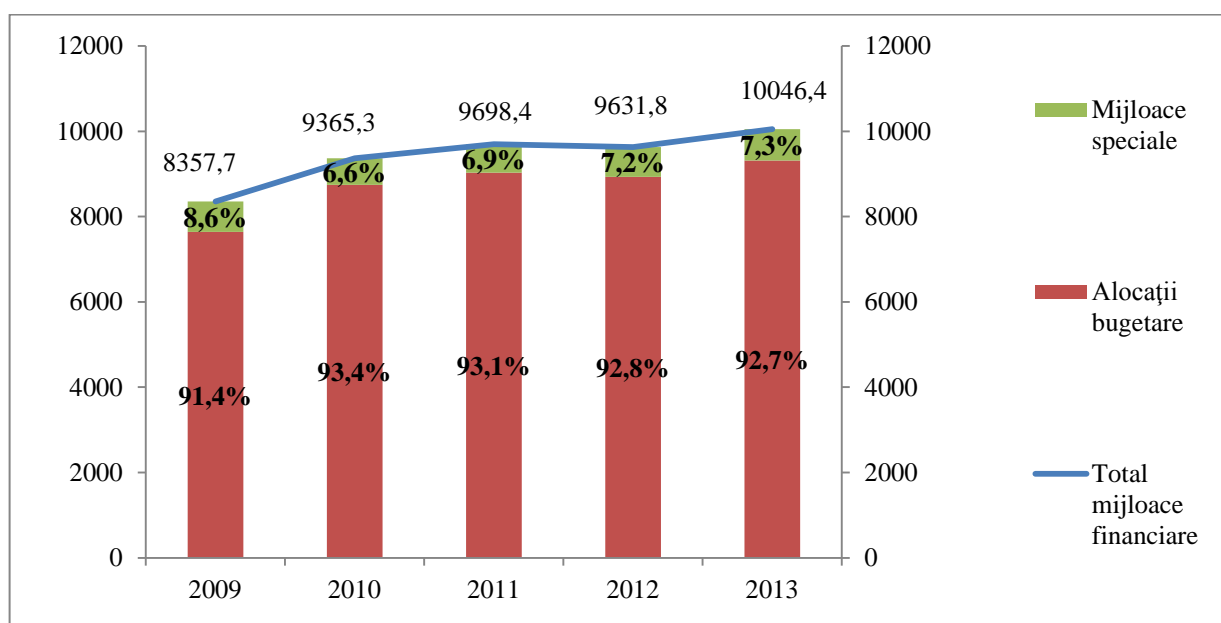
**Tabelul 2**

**Mijloacele financiare disponibile, mii lei**

	2009	2010	2011	2012	2013	Valoarea sumară pe 5 ani
<b>Total mijloace financiare</b>	<b>8357,7</b>	<b>9365,3</b>	<b>9698,4</b>	<b>9631,8</b>	<b>10046,4</b>	<b>47099,6</b>
Alocații bugetare	7640	8747,5	9025,8	8935	9313,1	43661,4
Mijloace speciale	717,7	617,8	672,6	696,8	733,3	3438,2
<b>1.3.1. Finanțarea organizației</b>	<b>121,2</b>	<b>174,6</b>	<b>56,7</b>	<b>58,8</b>	<b>133,3</b>	<b>544,6</b>
Proiecte internaționale/granturi	0	0	0	0	95,9	95,9
contracte cu agenți economici autohtoni	89,4	149,9	34,7	54,5	28	356,5
contracte cu agenți economici străini	0	0	1,9	4,3	0	6,2
cofinanțare a proiectelor de transfer tehnologic	0	9,4	0	0	0	9,4
Alte servicii contra plată	31,8	15,3	20,1	0	9,4	76,6
<b>Proiecte selectate prin concurs naționale</b>	<b>7987,2</b>	<b>7154,9</b>	<b>7352,2</b>	<b>7103,9</b>	<b>7486,9</b>	<b>37085,1</b>
Proiecte instituționale	7667,1	6803,7	7202,3	6923,9	7206,9	35803,9
proiecte din cadrul Programelor de Stat	0	0	50	100	100	250,0
Proiecte de transfer tehnologic	101,5	121,2	25	0	0	247,7
Proiecte independente (pentru tineri cercetători etc. )	218,6	120	74,9	80	80	573,5
proiecte din cadrul programelor bilaterale internaționale	0	110	0	0	100	210,0
<b>1.3.2. Ponderea proiectelor selectate prin concurs raportată la volumul total de mijloace pentru realizarea tematicii științifice</b>	<b>95,6%</b>	<b>76,4%</b>	<b>75,8%</b>	<b>73,8%</b>	<b>74,5%</b>	<b>78,7%</b>

<b>1.3.3. Ponderea mijloacelor speciale în bugetul instituției</b>	<b>8,59%</b>	<b>6,60%</b>	<b>6,94%</b>	<b>7,23%</b>	<b>7,30%</b>	<b>7,30%</b>
<b>1.3.4. Investirea a peste 21% din cheltuieli pentru sfera științei și inovării</b>	<b>15,4%</b>	<b>26,1%</b>	<b>24,4%</b>	<b>21,5%</b>	<b>17,7%</b>	<b>21,1%</b>
Cheltuieli pentru sfera științei și inovării	5701,51	5661,15	5911,68	5510,15	5264,68	28049,2
Procurare de echipament științific	324,4	901,7	808	342,6	215,6	2592,3
Pregătire de cadre științifice, formare profesională, stagii	329,9	375,6	522,2	584,8	457,5	2270,0
Deplasări și delegații științifice	225,8	199,8	110,4	259,6	257,5	1053,1

Examinând evoluția mijloacelor financiare în dinamică, observăm o majorare a acestora pe parcursul anilor de evaluare, totodată finanțarea din contul alocațiilor bugetare rămâne a fi majoră, de circa 92 % iar ponderea mijloacelor speciale este mai mica de 10% din finanțarea obținută ( date reprezentate în diagrama de mai jos) mii lei.



**Figura 5. Evoluția mijloacelor financiare alocate pe anii perioadei de evaluare, mii lei**

În urma evaluării potențialului logistic și a infrastructurii de cercetare, Comisia a acordat **75** de puncte din 80 maximal prevăzute.

### 2.3.Potențialul logistic

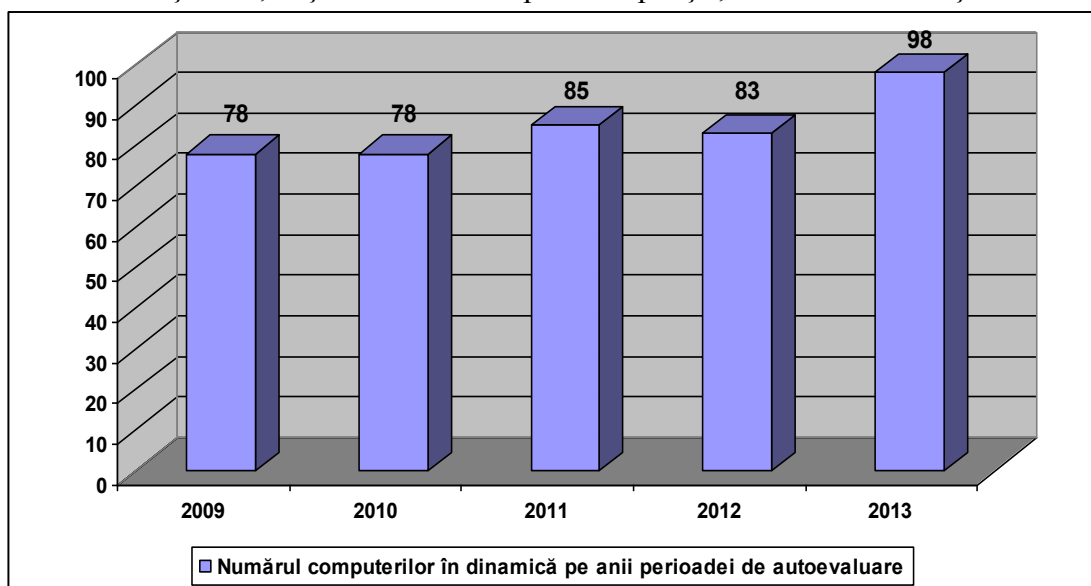
Institutul Național de Cercetări Economice dispune de un potențial logistic diversificat și relativ modern. Spațiile adecvate de lucru constituie 4708,7 m<sup>2</sup>, care se află în proprietatea exclusivă a Institutului și este dată în folosință subdiviziunilor acestuia. Pentru cercetările științifice se utilizează aproximativ ¼ din suprafața totală a Institutului, spre sfârșitul perioadei de autoevaluare, suprafața locului de muncă a fiecărui cercetător de bază a constituit, în medie, 15,1

m<sup>2</sup>. Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică ocupă 1848,2 m<sup>2</sup> sau 39,3 la sută. Restul suprafețelor sunt date în utilizare Complexului editorial, serviciilor gospodărești și celor de ordin tehnic, iar o mică pondere (în primul rând, din semi- și subsol) sunt date în arendă.

În calitate de echipament științific, Institutul dispune de 98 de unități de computere conectate într-o rețea locală, prin 2 servere cu acces la Internet. Valoarea echipamentului procurat pe durata ultimilor 5 ani este 2592,3 mii lei. Costul total al echipamentului științific la momentul evaluării constituie 3302,0 mii lei. Ponderea echipamentului procurat pe durata ultimilor 5 ani constituie 78,5 %. Costul total al echipamentului per unitate ocupată de cercetător este 42,9 mii lei.

Din numărul total al computerelor, 60 de unități sunt relativ noi, cu termenul de exploatare mai mic de 5 ani, 38 din aceste computere au termen de exploatare de 6-10 ani, media fiind 8,1 ani. Echipamentul științific cu termenul de exploatare mai mult de 10 ani este casat și trimis la punctele de colectare a tehnicii uzate.

În prezent, fiecărui cercetător științific îi revine câte un computer. Sunt computerizate, de asemenea, structurile și subdiviziuni auxiliare. O mare parte a computerelor, precum și a altui echipament științific (laptopuri, proiectoare, mobiliere, printere etc.) au fost procurate din contul proiectelor internaționale, obținute de institut prin competiție, inclusiv din donații.



**Figura 6. Numărul computerelor în dinamică pe anii perioadei de evaluare**

Pentru organizarea discuțiilor științifice (meselor rotunde, seminarelor, conferințelor etc.) sunt amenajate 4 spații respective (o sală de conferință și 3 săli de ședințe destinate organizării meselor rotunde, seminarelor, training-urilor etc.). Sălile sunt înzestrate cu echipamentul necesar de infrastructură (periferie), inclusiv: scanere, imprimante, proiectoare, ecrane etc.

Echipamentul tehnic al Institutului este prezentat, în primul rând, prin mijloacele de transport (8 unități) și instalațiile poligrafice ale Complexului Editorial, care prestează un spectru larg de servicii editorial-poligrafice. În calitate de utilaj poligrafic, Complexul Editorial dispune de următoarele instalații: RISO RP 3505EP; CONIKA MINOLTA 162; Computere – 4 unități; Imprimante LaserJet – 2 unități; Mașină de tăiat hârtie ORIGINAL PERFECTA; Mașină de cusut TIP BIIIII4 №12299; BIZHUB C451; Mașină de bobinat și altele.

Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică (BRTȘ), fondată în anul 1969, este o instituție specializată în informare și documentare, cu categorie superioară (conform Hotărârii Guvernului RM nr. 381 din 13 aprilie 2006), care funcționează în cadrul Institutului Național de Cercetări

Economice. Suprafața totală de amplasare a bibliotecii este de 1848,2 m<sup>2</sup>. Pentru utilizatori sunt amenajate 3 săli de lectură cu 140 de locuri, dotate cu echipament tehnic pentru citirea documentelor pe suport de microfîșă/microfilm, acces la Internet (wi-fi), la baze de date, catalogul electronic al bibliotecii și o sală separată pentru căutare, cercetare, documentare la cataloagele tradiționale și catalogul electronic pentru 10 persoane. BRTȘ dispune de un soft modern de bibliotecă IRBIS – 64 cu 5 module și 10 stații automatizate de lucru (achiziționat în anul 2010), 21 de calculatoare, 4 imprimante, 1 xerox și 1 scanner.

Alături de sursele financiare ale Institutului, fondul bibliotecar, în ultimii ani, este intensiv completat prin schimbul revistelor, prin donații, prin participări la proiecte internaționale etc. Sălile bibliotecii sunt dotate cu echipamentul tehnic modern, inclusiv instalații de copiat, proiectoare etc.

Fondurile BRTȘ, la data de 1.01.2014, constituie 12 199 590 titluri în 13 582 142 de exemplare de documente și publicații din țară și din străinătate. În funcție de tipul documentelor, în bibliotecă cuantumul maxim îl ocupă documentele brevetare – 91,704%, urmat de cataloagele industriale – 3,360%, colecțiile din domeniile tehnico-normative – 2,815%, publicațiile periodice – 0,770%, broșuri – 0,670%, cărți – 0,640%, documente nepublicate – 0,040 și cuantumul minim este ocupat de documentele electronice – cu 0,02%.

Laboratorul de performanță a Centrului de Cercetări Demografice a fost creat în cadrul proiectului ”Suport complex pentru dezvoltarea statisticii populației și demografiei în Moldova” (2013-2015), implementat în baza acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cehe.

Laboratorul dispune de tehnică performantă (calculatoare, multimedia, tablă interactivă) și softuri necesare în domeniu (SMART Notebook Software, Spectrum, R, SPSS). Este deschis accesul la sursele electronice Ebrary „Sociology & Anthropology Collection pro Centre for Demographic Research, Moldova”. Laboratorul deține circa 200 de titluri de cărți din domeniul demografiei, sociologiei, medicinei sociale etc., printre care cele mai recente surse sunt apărute în anul 2013.

***Comisia de evaluare constată că „Potențialul logistic” în linii generale corespunde criteriilor de acreditare, se apreciază cu 80 puncte din maximum 90 puncte.***

***Per total CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ a INCE este apreciată cu 265 de puncte din 300 posibile.***

### **3. REZULTATELE CERCETĂRII: CALITATEA, EFICIENȚA, RELEVANȚA, IMPACTUL**

#### **3.1. Publicațiile colaboratorilor INCE**

În perioada evaluată, membrii profilului au realizat ample cercetări științifice, care s-au reflectat în publicații științifice, inclusiv participări la diverse foruri științifice naționale și internaționale.

Astfel, în perioada 2009-2013 au fost publicate 449 articole în străinătate (5,83 per cercetător), iar în țară s-au manifestat prin 1096 de articole (14,23 per cercetător). În perioada data angajații INCE au publicat 323 articole în reviste recenzate naționale sau 4,2 per cercetător și 96 articole în reviste recenzate internaționale sau 1,25 per cercetător.

Totalizînd aceste rezultate, colectivul a elaborat 1545 de publicații timp de cinci ani, ceea ce constituie 4,01 publicații pe an de cercetător.

Structura lucrărilor științifice publicate poate fi analizată în Tabelul ce urmează:

## Structura lucrărilor științifice publicate în perioada 2009-2013

Profilul “Politici economico-financiare și socio-demografice de dezvoltare durabilă”	Total
Total publicații, inclusiv:	1545
Monografii (editate în țară și peste hotare)	25
Capitole în monografii (editate în țară și peste hotare)	28
Cărți de specialitate pentru învățământul universitar în străinătate	1
Articole în reviste cu factor de impact	4
Articole în alte reviste din străinătate	92
Articole în culegeri de lucrări științifice, ( în țară și peste hotare)	752
articole în reviste naționale, categoria B	252
articole în reviste naționale, categoria C	71
Rezumate la conferințe științifice ( în țară și peste hotare)	208
Publicații științifice electronice ( în țară și peste hotare)	112

## 3.2. Lista a zece publicații de performanță

Menționăm următoarele publicații mai importante, elaborate de cercetătorii din INCE:

1. Stratan, Alexandru. Management strategic (în baza întreprinderilor de panificație) / Alexandru Stratan, Rodica Perciun, Maria Oleiniuc ; red. ști.: Tudor Bajura ; Institutul de Economie, Finanțe și Statistică. – Chișinău :Complexul Editorial al IEFS, 2012. – 310 p. – Bibliogr.: p. 256-264. – ISBN 978- 975-4326-7-2.

2. Prestațiile sociale și impactul lor asupra reducerii sărăciei în Republica Moldova / Anatolii Rojco, Liubovi Hristiuc, Oxana Livițchi, Zoia Stremenovscaia, Valentina Vinogradova ; Institutul de Economie, Finanțe și Statistică. – Chișinău : Complexul Editorial al IEFS, 201. – 156 p. – Bibliogr.: p.151-15. – ISBN 978-975-4295-4-2.

3. Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijloci: contribuție, provocări și direcți de perspectivă / E.Aculai, N. Vinogradova, N. Percinschi, A. Novac, V. Clipa ; red. ști.: Gheorghe Iliadi ; Instiutul deEconomie, Finanțe și Statistică. – Chișinău : Complexul Editorial al IEFS, 2012. – 33 p. – Bibliogr.: p.294-321. – ISBN 978-975-4381-2-4.

4. Manole, Tatiana. Metodologia finanțării învățământului public: teorie și practică: monografie / Tatiana Manole ; Universitatea Tehnică a Moldovei. – Chișinău: Tehnica-Info SRL, 2010. – 336 p. – Bibliogr.: p. 279-289. – ISBN 978- 9975-63-309-3.

5. Ganea, Victoria. Investițiile de risc – finanțarea de alternativă a activității inovaționale / Victoria Ganea, Gheorghe Iliadi ; Institutul de Economie, Finanțe și Statistică. – Chișinău : Complexul Editorial al IEFS, 2011. – 144 p. – Bibliogr.: p. 139-144. – ISBN 978-9975-4176-5-5

6. Politicile fiscale și bugetare în teoriile economice / Emilia Mioara Câmpeanu, Angela Timuș, Victoria Trofimov, Elena Pădurean ; red. ști.: Gheorghe Iliadi. – Chișinău : Complexul Editorial al IEFS, 2012. – 235 p. – Bibliogr.: p. 223-227. – ISBN 978-9975-4295-8-0.

7. Stratan, Alexandru. Assessment of economic growth of the Republic of Moldova in the context of global economic crisis / Alexandru Stratan // Journal for Economic Forecasting. – 2010. – Issue 5. – P. 33-42. – Abstract în lb. engl. – Bibliogr.: p. 41-42. Impact Factor: 0,438

8. Stratan, Alexandru. The macromodel of the Moldovan Economy, Medium – Term Forecast for Moldova / Alexandru Stratan, Marcel Chistruga // Romanian Journal of Economic Forecasting. – 2012,



issue 2. – P. 68-84. – Abstract în lb. engl. – Bibliogr.: p. 83-84. – ISSN 1582-6163. Impact Factor: 0,394

9. Mija, Simion. How Core Inflation Reacts to the Second Round Effects/ Mija Simion, Slobozian Dorin, Cuhal Radu, Stratan Alexandru// Romanian Journal of Economic Forecasting. – 2013, issue 1. – P. 98-118. – Abstract în lb. engl. – Bibliogr.: p. 117-118. – ISSN 1582-6163. Impact Factor: 0,394

10. Stratan Alexandru, Chistruga Marcel. Economic consequences of remittances. Case of Moldova. In: Procedia Economics and Finance, Volume 3, Elsevier, 2012, p.1191-2012, 0,3 c.a. (cotat ISI).

### 3.3. Brevete obținute, elaborări științifice și tehnologice

La acest capitol, remarcăm următoarele realizări ale Institutului:

**1. A fost elaborat Indicatorul integral teritorial de securitate demografică (IITSD) și metodologia de calculare a IITSD.** IITSD permite estimarea securității demografice pe fiecare raion, municipiile Chișinău și Bălți, UTA Găgăuzia.

A fost elaborat **Pașaportul indicatorilor demo-socio-economici pe fiecare UAT.** IITSD, explicațiile metodologice și Pașaportul indicatorilor sunt incluși în **Regulamentul privind determinarea datelor statistice, calcularea și prezentarea indicatorului integral teritorial de securitate demografică, publicat în MO nr.216-220 din 19.10.2012.**

Au fost identificate mărimile admisibile ale indicatorilor principali ai securității demografice pentru anii 2012-2014 (rata mortalității, rata mortalității infantile, rata natalității, rata fertilității, speranța de viață, rata nupțialității, rata divorțialității). **Beneficiar: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.**

**2. A fost elaborată o nouă Metodologie de calculare a mării minimului de existență,** argumentată și ajustată la condițiile RM, ținând cont de practica mondială. Metodologia este prezentată în “Ghidul metodologic cu privire la modul de calculare a mării minimului de existență”, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 206-211 din 20 septembrie 2013. A fost elaborat **proiectul „Regulamentului cu privire la modul de calculare a minimului de existență”**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 30.04.2013 și publicat în Monitorul Oficial nr.104 -108 din 10 mai 2013. **Beneficiar: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei**

**3. Elaborarea tarifelor de costuri în agricultură** (anual circa 2800 de tarife) și 18 normative ale veniturilor nete. Tarifele sunt diferențiate pe forme de gospodărire, inclusiv: (i) gospodării corporative mari (mai mult de 25 ha); (ii) gospodării agricole cu dimensiuni mijlocii (3-25 ha); (iii) gospodării țărănești de fermieri cu dimensiuni mici (până la 3 ha); (iv) gospodării casnice auxiliare. Prezentate spre publicare în MO și publicate pe site-ul MAIA și IEFS. **Beneficiar: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.**

**4. A fost realizat studiul “Reexporturile în Republica Moldova”** care a elucidat aspectele contradictorii ce se referă la reexporturile din Republica Moldova. Cercetarea a fost elaborată la solicitarea Ministerului Economiei (Direcția Generală "Politici Comerciale") și a avut drept scop elucidarea aspectelor contradictorii ce se referă la reexporturile din Republica Moldova.

În rezultatul cercetării au fost înaintate propuneri pentru o mai bună evaluare a reexporturilor:

- Ajustarea procedurilor vamale care ar permite delimitarea reexporturilor tipice și a celor după prelucrare;
- Realizarea evidenței statistice a exporturilor în dependență de originea mărfurilor.

În baza acestor propuneri, au fost efectuate modificări în actele normative ce reglementează tranzacțiile transfrontaliere. A fost modificat Ordinul nr. 346 din 24.12.2009 al Serviciului Vamal al Republicii

Moldova referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale (modificat prin Ordinul nr. 140 din 10.04.2012). **Beneficiar: Ministerul Economiei.**

**5. Elaborarea Proiectului de concept al Strategiei Republicii Moldova privind asigurarea securității alimentare a țării.** Întocmirea și înaintarea MAIA recomandărilor privind oportunitățile de aplicare a politicilor de modernizare a sectorului agroalimentar.

Proiectul 11.817.08.31A Elaborarea politicilor economice de dezvoltare a sectorului agroalimentar în contextul asigurării securității alimentare a Republicii Moldova. Rezultatul anului 2011. Director de proiect dr., conf. Moroz Victor. **Beneficiar: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.**

**6. Participarea la elaborarea “Foi de parcurs pentru ameliorarea competitivității RM”.** Au fost elaborate integral compartimentele “Concurența” și “Infrastructura”, care vizează: identificarea problemelor, formularea obiectivelor și acțiunilor pentru înlăturarea constrângerilor în dezvoltarea competitivă a Republicii Moldova. **Beneficiar: Ministerul Economiei.**

**7. Brevetele obținute.** Pe parcursul perioadei de evaluare, colaboratorii institutului au brevetat 4 elaborări:

- **Brevet de invenție de scurtă durată MD nr.47(13) Z 2009 .07.31. Instalație pentru întreținerea scroafei și purceilor (variante) și procedeu de creștere a lor.** Data depozit: 2008.06.19/ nr. depozit: s.2009 0059
- **Brevet de invenție de scurtă durată MD nr. 432Y 2011.11.30. Complex multifuncțional pentru creșterea animalelor și alimentator mobil pentru animale.** Data depozit: 2010.12.29/nr. depozit: s.2011 0005
- **Brevet de invenție de scurtă durată MD nr. 512Z 2012.12.31. Complex multifuncțional pentru vite cornute mici, alimentator mobil pentru animale și îngrădire a padocurilor.** Data depozit: 2011.09.27/ nr. depozit: s. 2011 0156
- **Brevet de invenție de scurtă durată: Int Cl: A 01 G 9/14(2006.01).A 01 G 9/16(2006.01).** nr. depozit: s. 2012 0172. Data depozit: 2012.12.05.

### 3.4. Rezultate științifice mai importante

Comisia de evaluare remarcă următoarele rezultate remarcabile, obținute de angajații INCE în perioada evaluată:

**1. Elaborarea metodologiei de evaluare a impactului prestațiilor sociale, inclusiv a alocațiilor sociale asupra reducerii sărăciei în Moldova și efectuarea estimărilor corespunzătoare.** Ținând cont de experiența mondială, a fost elaborată o abordare conceptuală nouă pentru Moldova privind identificarea și evaluarea sărăciei gospodăriilor casnice. S-a efectuat selectarea indicatorilor pentru realizarea abordării deprivării la identificarea sărăciei, a fost efectuată analiza condițiilor de trai a gospodăriilor casnice sărace, care primesc diferite tipuri de prestații sociale. Rezultatele investigației sunt utilizate în practică pentru evaluarea eficienței politicii de reducere a sărăciei deferitor grupuri social-demografice. Recomandările elaborate, îndreptate spre reducerea sărăciei gospodăriilor casnice, au servit ca baza pentru corectarea unor aspecte ale politicii sociale față de gospodăriile casnice, care au beneficiat de diferite prestații sociale.

*Impactul/utilitatea economică.* Rezultatele primite sunt utilizate ca argument la elaborarea politicilor sociale ale Moldovei. Ele au primit o apreciere înaltă de la specialiștii Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei. Despre aceasta atestă Certificatul de implementare, semnat de Viceministrul Sergiu Sainciuc.

*Proiect 10.817.08.03A „Estimarea impactului prestațiilor sociale, inclusiv a ajutorului social, asupra sărăciei familiilor beneficiare de aceste prestații”.* Director de proiect, dr., conf. Rojco Anatolii. **Beneficiar – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.**

2. Au fost formulate recomandări pentru elaborarea politicii de stat de creare și dezvoltare a clusterelor cu participarea IMM în Republica Moldova, cu anexarea materialelor metodice, orientate spre susținerea creării și dezvoltării clusterelor, inclusiv întocmirea „hărții clusterelor” (cluster mapping).

Recomandările includ:

- un set de acțiuni concrete și etapele necesare pentru elaborarea și realizarea politicii de stat de creare și dezvoltare a clusterelor cu participarea IMM în Republica Moldova;
- materialele metodice se referă la întocmirea „hărții clusterelor” („cluster mapping”) și la particularitățile de acordare a suportului financiar clusterelor din partea statului;
- fundamentarea științifică a politicii de dezvoltare a clusterelor în Republica Moldova.

Rezultatele cercetării sunt prevăzute în cadrul Programului de stat de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2009-2011, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.123 din 10.02.2009 (p. 1.1. și p. 4.4.2. a Planului de acțiuni).

Implementarea rezultatelor cercetării în economie va fi asigurată prin utilizarea acestora în argumentarea, elaborarea și realizarea politicii de susținere a IMM-urilor și politicii de creare și dezvoltare a clusterelor în R. Moldova. Rezultatele respective, de asemenea, pot influența pozitiv asupra implementării inovațiilor, atragerea investițiilor, creșterii competitivității și dezvoltării sociale a regiunilor în ansamblu.

Rezultatele principale ale proiectului au fost prezentate la Masa rotundă, organizată de către Ministerul Economiei (13.10.2010) cu tema: „Crearea și dezvoltarea clusterelor în Republica Moldova – practica Republicii Cehe”. Relevanța rezultatelor este confirmată și prin Adeverința eliberată de Ministerul Economiei al Republicii Moldova.

*Proiect 11.817.08.29A Perfecționarea politicii de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii și consolidarea parteneriatului între business și organele administrației publice. Director de proiect dr., conf. Aculai Elena. Beneficiar. Ministerul Economiei al Republicii Moldova.*

3. *Ajustarea modelului de simulare macroeconomică la specificul economiei naționale și elaborarea scenariilor de prognoză a indicatorilor macroeconomici pe termen mediu (2012-2014).*

Modelul propus reprezintă o variantă de adaptare a modelelor macroeconomice tipice aprobate într-o serie de țări (România, Ucraina, Polonia) la realitatea și specificul Republicii Moldova.

Rezultatele cercetărilor sunt solicitate și aplicate de către Ministerul Economiei în calitate de suport științific în procesul elaborării propriilor prognoze pe termen mediu. În baza modelului sunt elaborate variante ale scenariilor de prognoză și simulări macroeconomice privind dezvoltarea economiei naționale. Modelul poate fi aplicat la elaborarea politicilor publice, formularea strategiilor și identificarea constrângerilor în calea dezvoltării economice a țării.

*Proiect 11.817.08.35A Prognoza și analiza indicatorilor macroeconomici ai Republicii Moldova. Rezultatul anului 2012. Director de proiect dr. Chistruga Marcel. Beneficiar: Ministerul Economiei.*

4. *Elaborarea Proiectului Concepției de dezvoltare clusterială a sectorului industrial al Republicii Moldova.*

Contribuția la elaborarea Concepției rezidă în determinarea scopului, obiectivelor și principiilor generale ale politicii de stat de susținere a dezvoltării clusteriale a industriei, argumentarea etapelor, identificarea unor riscuri posibile și a efectelor pozitive scontate de la implementarea politicii respective.

A fost elaborat și inclus în proiectul Concepției mecanismul susținerii politicii de stat a dezvoltării clusteriale a industriei, care conține dezvoltarea cadrului legislativ; suportul științifico-metodologic; promovarea ideii de clusterizare; pregătirea persoanelor cheie implicate în procesul creării și dezvoltării clusterelor; finanțarea realizării politicii de stat.

Proiectul Concepției de dezvoltare clusterială a sectorului industrial al Republicii Moldova a fost inclus în Planul de acțiuni al ME cu privire la implementarea Strategiei de dezvoltare a industriei pe perioada până în anul 2015, aprobată prin HG nr.1149 din 05.2006 și Programul de stat de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2009-2011, aprobat prin HG nr.123 din 10.02.2009.

Proiectul Concepției a fost elaborat în anul 2011, în cadrul Grupului de lucru mixt, creat de către Ministerul Economiei (Ordin nr.167 din 13.10.2011, semnat de Viceprim-ministru, Ministru Valeriu Lazăr), membru al căruia a fost dna dr. Aculai Elena.

*Proiect 10.817.08.04A Identificarea problemelor principale ale ÎMM din Moldova și elaborarea materialelor metodice pentru crearea și dezvoltarea clusterelor. Director de proiect dr., conf. Aculai Elena. Beneficiar: Ministerul Economiei.*

**5. Elaborarea tarifelor de costuri în agricultură (anual circa 2800 de tarife) și 18 normative ale veniturilor nete.** Tarifele sunt diferențiate pe forme de gospodărire, inclusiv: (i) gospodării corporative mari (mai mult de 25 ha); (ii) gospodării agricole cu dimensiuni mijlocii (3-25 ha); (iii) gospodării țărănești de fermieri cu dimensiuni mici (până la 3 ha); (iv) gospodării casnice auxiliare. Tarifele sunt anual publicare în MO, pe site-ul MAIA și INCE.

*Proiect 11.817.08.30A „Elaborarea tarifelor actualizate de costuri și a altor normative economice pentru sectorul agroalimentar”. Director de proiect dr. hab., prof. Bajura Tudor. Beneficiar: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.*

### **3.5. Activitatea editorială**

Complexul Editorial prestează un spectru larg de servicii editorial-poligrafice. Se are în vedere ediții periodice de specialitate, inclusiv:

5. Analele Institutului Național de Cercetări Economice – 1 ediție pe an.
6. Materialele Conferințelor național/ internaționale organizate de INCE – 1 ediție pe an.
7. „Moldovan Economic Trends” – 4 ediții pe an.
8. Revista „Economie și Sociologie” – 4 ediții pe an.

De menționat, că publicațiile INCE sunt înscrise în Registrul Național ISSN din cadrul Camerei Naționale a Cărții. Revista „Economie și Sociologie” este recunoscută și echivalată drept revista științifică de profil de categoria B de către CNAA și plasată în 6 baze de date internaționale: Socionet, DOAJ, SOCIONET, REPEC, Ideas, EconPapers.

### **3.6. Diseminarea rezultatelor științifice**

Rezultatele activității de cercetare au fost prezentate la diverse manifestări științifice internaționale, naționale, regionale, întruniri științifico-practice, mese rotunde, seminare științifico-metodice, prelegeri publice, expoziții și târguri. Cele mai relevante au fost publicate în materialele conferințelor, simpozioanelor științifice. În perioada analizată cercetătorii INCE au participat la 92 manifestări științifico-practice organizate de către institut, din care 52 manifestări au fost naționale cu participare internațională și 6 manifestări internaționale organizate în țară. Astfel, în perioada evaluată, în cadrul conferințelor internaționale, naționale cu participare internațională și naționale au fost prezentate **742** de rapoarte și comunicări orale, dintre acestea 44 fiind rapoarte în plen, din care 19 la manifestații științifice internaționale.

Tabelul 4

<b>Organizarea manifestărilor științifico-practice</b>	
<b>Manifestări științifico-practice</b>	<b>Total</b>
Conferințe științifice	18
Mese rotunde și lansări publice	32
Întruniri științifico-practice (workshop, training)	6
Seminare	6
Prelegeri publice	4
Expoziții și târguri	26
<b>TOTAL</b>	<b>92</b>

Tabelul 5

<b>Diseminarea rezultatelor cercetărilor științifice în cadrul manifestărilor științifico-practice</b>	
<b>Rezultate ale cercetărilor științifice</b>	<b>Total</b>
Rapoarte la invitație (referate în plen) la manifestări științifice, total	<b>44</b>
Comunicări orale/postere la manifestări științifice, total	<b>693</b>
Rezumate publicate la manifestări științifice, total	<b>5</b>
Participări la manifestări științifice din străinătate	<b>73</b>

#### 4. COOPERARE ÎN CADRUL NAȚIONAL

##### 4.1. Antrenarea personalului științific în procesul învățământului universitar și postuniversitar

În vederea pregătirii specialiștilor licențiați în economie (nivelul I – licență și nivelul II – masterat), *Institutul Național de Cercetări Economice* menține și dezvoltă relații de colaborare cu diferite instituții de învățământ superior din țară și peste hotare.

**Remarcăm, participarea dlui dr.hab. Stratan Alexandru în calitate de profesor, invitat la Universitatea Tehnică Kosice, Slovacia, facultatea de economie, iar dl. dr.hab. Doga Valeriu în calitate de profesor, șef catedră „Contabilitate și audit”, Universitatea Agrară de Stat din Odesa.**

Totodată, în perioada evaluată, **20 de cercetători** au fost implicați în procesul de instruire atât la nivelul cursurilor universitare în cadrul universităților din țară (Academia de Studii Economice, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică din Moldova, Universitatea de Studii Europene, Institutul Internațional de Management IMI-Nova, Academia de Administrare publică pe lângă Președintele RM, Universitatea de Studii Aplicative din Moldova, Universitatea de Stat din Tiraspol).

Colaboratorii Institutului Național de Cercetări Economice (*Bajura T., dr.hab.; Stratan A., dr. hab.; Doga V., dr. hab. prof.univ.; Manole T., dr. hab., prof. univ.; Ghițiu L., dr. conf. cercet., Cucirevii V., dr. cercet. conf., Perciun R., dr.conf. cercet., Rotaru L., dr., Clichici D., dr.; Țurcan A., dr.; Cara O., dr.; Timuș A., dr. conf. cercet.; Chivaciuc A.; Chistruga-Sinchevici I.; Chistruga M., dr.; Pâslariuc D.; Iordache V., dr.*) în perioada de raportare au participat la procesul de instruire prin predarea cursurilor universitare, ciclul I și II. În total au fost ținute peste 40 de cursuri pentru studenți/masteranzi.

În cadrul colaborării, evidențiem și alte activități realizate de către cercetătorii Institutului în universități și instituții. Funcția de președinte al comisiilor tezelor de licență/master a exercitat-o 4

cercetători ai INCE, funcția de membru al comisiilor examenelor de licență/masterat au exercitat-o 4 cercetători. Colaboratorii INCE au activat și în calitate de membri ai comisiilor examenelor de licență/master la instituțiile: Universitatea de Studii Aplicative din Moldova și Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Institutul Internațional de Management IMI-Nova, în calitate de conducător la tezele de licență/master. În anii 2009-2013, în total, au fost coordonate/condușe peste 150 de teze de către cercetătorii Institutului Național de Cercetări Economice și anume 71 teze de licență și 87 master.

Institutul Național de Cercetări Economice este abilitat cu dreptul de a pregăti specialiști de înaltă calificare, prin doctorat și postdoctorat, la 3 specialități: 521.03 Economie și management în domeniu de activitate, 522.01 Finanțe, 543.04 Sociologia populației și procese demografice.

În această calitate Institutul asigură pregătirea doctoranzilor/postdoctoranzilor înmatriculați la studii de doctorat/postdoctorat prin antrenarea în activitatea de cercetare, convergentă cu tematica de doctorat, organizarea procedurii de susținere a tezei, dar și alte activități aferente procesului de instruire a doctoranzilor/postdoctoranzilor. Realizarea acestor activități este efectuată prin contribuția cercetătorilor Institutului Național de Cercetări Economice abilitați cu dreptul de conducător/coordonator al tezelor de doctorat/postdoctorat, instituirea Seminarului științific de profil (SSP) și al Consiliului științific specializat (CSS) în cadrul INCE pentru a facilita procedura de pregătire și susținere a tezelor.

În prezent, 18 doctori și doctori habilitați dețin dreptul de conducător/consultant al tezelor de doctorat/postdoctorat. Ponderea cercetătorilor abilitați cu dreptul de conducător/consultant științific al tezelor de doctorat față de numărul total de cercetători constituie 18,2% (18/99) și 46,2% din totalul persoanelor cu titluri științifice (18/39).

**Seminarul științific de profil.** În perioada evaluată, în cadrul *Institutului Național de Cercetări Economice* a funcționat Seminarul științific de profil abilitat cu dreptul de a examina teze de doctor și doctor habilitat la specialitatea 531.03 Economie și management în domeniul de activitate și 522.01 Finanțe. Seminarul a fost constituit în anul 2010, conform Hotărârii CNAA Hotărârea AT-04/13 din 3 iunie 2010. Președinte al *Seminarului Științific* a fost desemnat - dr. hab. Bajura Tudor, vicepreședinte - dr. hab. Iliadi Gheorghe și secretar științific – dr. Timuș Angela. În componența Seminarului, în prezent, sunt incluși 17 experți în domeniu, inclusiv 6 doctori habilitați și 11 doctori în economie. Pe parcursul perioadei analizate s-au desfășurat 18 ședințe ale Seminarului științific de profil, în care s-au discutat 8 teze de doctor și 9 teze de doctor habilitat, din care 6 teze de doctor habilitat la solicitarea CNAA.

**Consiliul Științific Specializat.** Susținerea tezelor de doctorat a fost organizată în cadrul Consiliului Științific Specializat, format ad-hoc prin decizia CNAA. În perioada de raport au fost organizate și desfășurate 6 ședințe ale *Consiliului*. Președintele Consiliului Științific fiind dr., hab., prof., univ. Stratan Alexandru și vicepreședintele dr. hab., prof. Iliadi Gheorghe, secretar științific – dr., conf. cercetător Perciun Rodica.

Cercetătorii INCE, care dețin dreptul de conducător/consultant științific, au adus un aport important la pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare prin conducerea/coordonarea tezelor de doctorat/ doctor habilitat în cadrul altor instituții cu care Institutul colaborează. În acest context, menționăm **16 teze de doctor** în științe economice și **3 teze de doctor habilitat** susținute în perioada de analiză, având în calitate de conducători/consultați științifici cercetătorii INCE.

Totodată, în calitate de conducător științific la teze de doctorat, susținute în cadrul ASEM, USM, UTM, ULIM, UASM ș.a., au fost: dr. hab. Stratan Alexandru; dr.hab. Bajura Tudor; dr.hab. Manole Tatiana; dr. hab. Iliadi Gheorghe; dr., conf. Fetiniuc Valentina.

Contribuția cercetătorilor Institutului Național de Cercetări Economice la pregătirea cadrelor științifice s-a exprimat, de asemenea, prin participarea în calitate de membri și referenți oficiali ai consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctor/ doctor habilitat.

În perioada dată, funcția de președinte au exercitat-o 4 cercetători la 11 ședințe ale CȘS; 2 cercetători (Perciun Rodica dr., Buciuceanu-Vrabie Mariana) au exercitat funcția de secretar științific la 7 ședințe; 9 cercetători au exercitat funcția de membri la 43 de ședințe ale Consiliului Științific Specializat și 8 cercetători au fost referenți oficiali la 41 de ședințe ale Consiliului Științific Specializat.

#### 4.2. Realizarea unor proiecte comune de cercetare

În perioada evaluată au fost realizate mai multe proiecte comune de cercetare cu alte organizații din sfera științei și inovării. Din care putem menționa:

- Institutul de Matematică și Informatică – proiect de cercetare, cursuri de instruire a tinerilor cercetători în formă de seminare de econometrie;
- Centru de Cercetări Financiare și Monetare „Victor Slavescu”, INCE, Academia Română - proiectul de cercetare *“Influențe ale schimbărilor demografice asupra sectorului serviciilor financiare”* din cadrul programului fundamental de cercetare al Academiei Române *“Evaluarea stării economiei naționale”*;
- Centru de Cercetări Financiare și Monetare „Victor Slavescu”, INCE, Academia Română - proiect comun de cercetare *“Fiscalitate și dezvoltarea economică sustenabilă”*;
- Organizația Cooperării Economice a Mării Negre (OCEMN) în cooperare cu Fundația Konrad Adenauer (Konrad-Adenauer-Stiftung) și ERENET - proiectul internațional *„Dezvoltarea politicilor antreprenoriale și a IMM-urilor în regiunea OCEMN în perioada emergentă crizei economice”*, din 20-23 iulie 2011;
- Misiunea Uniunii Europene de Consiliere în politici publice pentru Republica Moldova (EUHLPAM) - Coorganizarea și participarea la elaborarea și lansarea buletinului trimestrial *„Tendințe în Economia Moldovei”*.

#### 4.3. Elaborarea unor concepții, strategii, rapoarte naționale, sectoriale la solicitarea administrației publice centrale

Rezultatele activității de cercetare sunt implementate în cadrul ministerelor, departamentelor, agențiilor și organizațiilor centrale și locale. Menționăm *cercetarea aplicativă* în cadrul INCE, care este caracterizată prin participarea la elaborarea actelor normative, expertizarea și evaluarea lor, elaborarea studiilor și analizelor la solicitare, participarea în grupuri de lucru, coordonarea activităților conexe. În această direcție cercetătorii INCE au colaborat cu următoarele organe de stat și organizații internaționale:

În domeniul elaborării strategiilor, programelor, concepțiilor și actelor normative în domeniu, INCE colaborează cu: Ministerul de Economie; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Rezultatele colaborării rezidă în participarea la:

**A. Elaborarea analizelor și studiilor:** Ministerul Economiei.

**B. Avizarea, consultarea și expertizarea documentelor de politici și actelor normative:** Aparatul Președintelui RM; Cancelaria de Stat a RM; Guvernul RM; Ministerul Economiei; Banca Națională a Moldovei; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Finanțelor; Ministerul Educației; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor

Externe și Integrării Europene; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor; Biroul Național de Statistică; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova; Agenția de Inovații și Transfer Tehnologic; Comisia Națională a Pieței Financiare; Consiliul Concurenței; Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova; Uniunea Transportatorilor și Drumarilor din RM etc.

Astfel, pe parcursul perioadei 2009-2013 au fost realizate 22 de acte normative, 64 de avize și 66 de propuneri la acte normative, 44 de analize/studii și 53 de materiale informative.

Totodată, cercetătorii institutului au ținut cursuri și oferit consultanță, având în calitate de parteneri Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Agenția Națională de Dezvoltare Rurală „ACSA”, Biroul Național de Statistică ș.a.

***INCE are colaborări fructuoase cu unele organizații internaționale acreditate în Republica Moldova:*** Misiunea Uniunii Europene de Consiliere în politici publice pentru Republica Moldova (EUHLPAM); Organizația Internațională pentru Migrație (OIM); Fondul ONU pentru populație (UNFPA); USAID Moldova; Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Moldova; Delegația Fondului Monetar Internațional în Moldova; Misiunile Diplomate în Republica Moldova (Ambasada Republicii Cehe).

La capitolul celor mai importante rezultate obținute în colaborare pot fi menționate:

1. Co-organizarea și participarea la elaborarea și lansarea buletinului trimestrial „Tendințe în Economia Moldovei”, cu susținerea Misiunii Uniunii Europene de Consiliere în politici publice pentru Republica Moldova (EUHLPAM);
2. Elaborarea și lansarea Strategiei de dezvoltare economico-socială a raionului Hâncești 2014-2020;
3. Elaborarea proiectelor de acte normative;
4. Organizarea manifestațiilor științifice comune (conferințe, mese rotunde, seminare, training-uri).

Colaborarea cu organele centrale de specialitate este realizată: cu Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Economiei, Comisia Națională pentru Acreditare și Atestare.

1. Ministerul Economiei al RM, Organizația pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (ODIMM). Participarea în cadrul Consiliului de coordonare și monitorizare a creării și dezvoltării business incubatoarelor;
2. WINROCK Moldova, traducerea în limba rusă și redactarea științifică a Curriculumului pentru învățământul secundar profesional (vocațional tehnic) și a setului de materiale didactice complementare la disciplina „Bazele antreprenoriatului”;
3. Biroul Național de Statistică, Chișinău – efectuarea studiului “Condițiile de dezvoltare a întreprinderilor: analiză prin prisma de gen”

În perioada de evaluare putem menționa următoarele rezultate:

- ✓ 11 cercetători au obținut titlul de profesor cercetător și conferențiar cercetător;
- ✓ 7 persoane au fost membrii colegiului de redacție al revistelor cotate CSSDT și CNAA
- ✓ 21 cercetători au fost conducători ai programelor de stat și proiectelor de cercetare printre care menționăm pe dr. hab. Stratan A., prof. Bajura T. prof. Iliadi Gh., prof. Manole T., conf. Aculai E., conf. Gagauz O., conf. Rojco A., conf. Savelieva G.
- ✓ 3 președinți și co-președinți al Comitetului de program al unor manifestări științifice din țara - Stratan A., Bajura T., Iliadi Gh.
- ✓ 9 experți al CSSDT și CNAA - Iliadi Gh., Bajura T., Stratan A., Manole T., Doga V., Aculai E., Timuș A., Perciun R., dr. Poisic M.
- ✓ 6 membri ai comisiilor specializate de evaluare în scopul acreditării organizațiilor - Iliadi Gh., Bajura T., Stratan A., Manole T., Doga V., Timuș A.
- ✓ 14 președinți, secretar, membru al consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctor, doctor habilitat.



- ✓ 2 președinți, secretar seminarului științific de profil.
- ✓ 8 referenți la teze de doctor habilitat, doctorat - prof. Iliadi Gh., prof. Bajura T., prof. Stratan A., prof. Manole T., prof. Doga V., conf. Timuș A., dr. Ciobanu S., conf. Macari V.

#### 4.4. Cooperarea cu agenți economici

Cooperarea cu agenți economici se rezumă la diverse activități de cercetare, analiză și expertiză în domeniul economic, economiei agroalimentare, financiar, sociodemografic etc. fiind realizate sub formă de studii, seminare, treninguri și cursuri organizate în teritoriu, expertize la solicitare.

Pe parcursul anilor 2009-2013 acestea au oferit diverse servicii de consultanță, analiză și instruire pentru agenți economici, în bază contractuală. De aceste servicii au beneficiat: Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din RM; Institutul Muncii al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova; „SG Green Farm” SRL; “Inspiro Consulting” ONG; Consiliul Național al Experților Judiciari și Specialiștilor de Performanță din Moldova ONG; Centrul Național al Experților Judiciari și Specialiștilor de Performanță, SRL, Consiliul Raionul Hîncești, etc.

### 5. COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

#### 5.1. Acorduri de colaborare.

Colaborarea internațională este o coordonată strategică în cadrul INCE. Dezvoltarea, amplificarea și fortificarea colaborării asigură promovarea imaginii Institutului și a rezultatelor științifice peste hotarele țării. Unul din indicatorii relevanți ce reflectă menținerea și dezvoltarea relațiilor de colaborare sunt acordurile de colaborare încheiate.

Institutul Național de Cercetări Economice, în prezent, are 24 de Acorduri de colaborare în vigoare cu diferite instituții și agenții din mai multe țări, dintre care cele din țară sunt 6 și instituțiile/organizațiile din străinătate - 18.

#### **Menționăm cele mai remarcabile evenimente organizate în perioada de evaluare:**

În cadrul relațiilor de colaborare stabilite la nivel internațional, Institutul Național de Cercetări Economice a fost gazda unor training-urilor, lecții publice și seminare desfășurate de cercetători și profesori din Slovacia, Germania, Belgia, Marea Britanie, Japonia, Olanda, Austria, Germania, Grecia ș.a.

Reieșind din colaborările cu organizațiile/instituțiile din RM și din străinătate, au rezultat următoarele evenimente organizate de către INCE în perioada 2009-2013:

**2010** - INCE a fost gazdă a delegației USAID în persoana Dlui. John Yates (Director, Chemonics) și Dnei. Lisa Gihring (Directoare pe Comunicare Strategică a Proiectului BRITE) de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) (18 iulie, 2010), aflată într-o vizită de lucru.

**2011** - Organizarea training-urilor cu aplicații econometrice pentru angajații Institutului și pentru alți cercetători științifici cointeresați:

- prof. Michael Grings (Institutul de Agricultură și Științe ale Industriei Alimentare, Halle-Wittenberg, Universitatea Martin Luther, Germania);
- prof. Tomas Zelinski (Slovacia);

**2012** - Prof. David SMALLBONE, consilier al directorului Centrului de Business și Antreprenoriat din cadrul Universității Kingston, Londra, Marea Britanie (the Small Business Research Centre Kingston University, London, Great Britain), președinte al Consiliului Internațional pentru businessul mic și antreprenoriat (International Council for Small Business and Entrepreneurship (ICSB)) și ex-președinte al Consiliului European în domeniul business-ului mic și antreprenoriatului (the European Council for

Small Business and Entrepreneurship (ECSB)) a ținut cursul “Entrepreneurship policy in the new Europe - Challenges & opportunities” (1 august, 2012);

- Prof. Michael Grings (Institutul de Agricultură și Științe ale Industriei Alimentare, Halle-Wittenberg, Universitatea Martin Luther, Germania) a ținut un curs cu genericul “Comportamentul consumatorului – teorie și practică” (30 iulie – 3 august);

- INCE a fost gazdă a vizitei de lucru a delegației constituită din 7 persoane din partea Academiei Chineze pentru Cooperare Economică și Comerț Extern, precum și persoane din cadrul Ambasadei Republicii Populare Chineze în Republica Moldova. Printre acestea s-au enumerat dl. Xu Tongkai, consilier pe probleme economice și comerț din cadrul Ambasadei Republicii Populare Chineze în Republica Moldova; dl. Pen Tzini-Tze, al doilea secretar, Ambasada Republicii Populare Chineze în Republica, dl. Ren Hongbin, vice președinte executiv, Academia Chineză pentru Cooperare Economică și Comerț Extern; Wang Lie, Academia Chineză pentru Cooperare Economică și Comerț Extern ș.a. (19 decembrie, 2012);

- INCE a fost gazdă a vizitei de lucru a Tokhir Mirzoev, Reprezentantul permanent al Fondului Monetar Internațional. În cadrul discuțiilor au fost evaluate perspectivele și reformele ce urmează a fi implementate în Republica Moldova. Reprezentantul permanent al FMI a fost interesat de modelul de prognoză elaborat în cadrul INCE (28 septembrie 2012);

- INCE a fost gazdă a vizitei de lucru a delegație din Republica Cehă, și anume de către reprezentanții Camerei de Comerț și a Departamentului de clustere și cooperare în afaceri din Republica Cehă. În cadrul acestei vizite, a fost ținut un discurs de către Hana Brezinova, manager de proiect din cadrul departamentului pentru clustere și colaborări de afaceri din Republica Cehă (15 octombrie, 2012).

**2013** - În cadrul proiectului TRAINING “Coordonarea și colaborarea în cadrul comunității descentralizate (copii și tineri). Politici și practici” (“Coordination and Collaboration in Decentralized Community (Children and Youth) Policy and Practice”, realizat de către experții din Olanda și România în baza programului „The Netherlands Fellowship Programmes”;

-Work-shop-ul „Criza din zona Euro și impactul acesteia asupra RM” cu participarea dlui Dr. Ricardo GIUCCI (Seful echipei GET), 27 februarie 2013;

- Lansarea proiectului “Suport complex pentru dezvoltarea statisticii populației și demografiei în Moldova”, implementat în baza acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Cehe privind cooperarea pentru dezvoltare, semnat la Chișinău, la 23 noiembrie 2012, și ratificat prin Legea nr.9 din 22 februarie 2013. Proiectul își propune să contribuie la sporirea eficacității dirijării și planificării dezvoltării sociale prin formarea unui sistem funcțional complex de obținere și diseminare a informațiilor relevante cu privire la dinamica populației în Republica Moldova. Aplicant: Centrul de cercetări demografice al INCE;

- Lansarea proiectului internațional AXA Project. Mortality Divergence and Causes of Death. Conducătorul proiectului: prof. F. Meslé, Institutul Național de Cercetări Demografice din Franța; participant din partea Moldovei: dr. Penina O., 2013-2015.

La solicitarea Instituțiilor și Centrelor de peste hotare și prin concursul partenerilor de peste hotare au fost realizate studii științifice și proiecte comune.

## **5.2. Numărul de proiecte prezentate în programe internaționale**

Dezvoltarea parteneriatelor cu instituții și centre de cercetare peste hotare s-a soldat și cu obținerea prin competiție a 5 proiecte/granturi internaționale. Cercetătorii științifici, în perioada de referință, au participat la diverse concursuri internaționale principalele fiind: Programul FP7; ERA-WIDE (din cadrul FP7); concursul granturilor anunțate de USAID și UNFPA; concurs anunțat de Olanda Coordination and Collaboration in decentralized, community based, policy and practice”; JICA

(Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională); International Visegrad Fund și Чешская Агентура Развития. Participarea la concursuri pe plan internațional vor avea multiple efecte de lungă durată (creșterea vizibilității cercetărilor, penetrarea programelor de cercetare în parteneriat cu țări din UE, sporirea cotei mijloacelor speciale în bugetul instituției și a salariilor cercetătorilor).

### 5.3. Apartenența colaboratorilor organizației la societăți științifice

În perioada 2009-2013, are loc dezvoltarea cooperării științifice cu instituțiile de cercetare din UE, țările CSI și alte țări, în vederea schimbului de experiență și preluării unor practici relevante pentru economia națională. Totodată, cercetătorii INCE au colaborat sub diferite forme cu organizațiile din sfera științei și inovării:

- ✓ participarea dlui **Stratan Alexandru** dr.hab. în calitate de profesor invitat la Universitatea Tehnică Kosice, Slovacia, facultatea de economii (2012);
- ✓ dr. hab., prof. **Doga Valeriu** în calitate de profesor, șef catedră „Contabilitate și audit” , Universitatea Agrară de Stat din Odesa;
- ✓ **Doga Valeriu**, dr.hab., prof. a participat la pregătirea rapoartelor la conferințe, schimb de informații cu Centrul de Cercetare a potențialului tehnico-științific și istoriei științei „G.M. Dobrov” al Academiei Naționale de știință din Ucraina, Kiev.
- ✓ **Doga Valeriu**, dr.hab., prof., în anul 2011, a fost numit în calitate de referent oficial al tezei de doctor habilitat cu tema Інноваційний розвиток агропромислового виробництва України: теорія, методологія і організація, elaborată de dna Ломаченко, Тетяна Іванівна.

Totodată putem menționa 4 cercetători invitați la instituții peste hotare (Stratan Alexandru dr. hab., Timuș Angela, dr., Perciun Rodica, dr., Penina Olga, dr.), 6 membri ai colegiului de redacție al revistelor științifice de peste hotare (Stratan Alexandru dr. hab., Bajura Tudor dr.hab., prof. cercet., Doga Valeriu, dr. hab., prof. univ., Iliadi Gheorghe, dr. hab., Perciun Rodica, dr., Timuș Angela, dr., Penina Olga, dr.), 2 referenți științifici al revistelor cotate ISI (Penina Olga, dr., Moroz Victor, dr.), 5 membri ai comitetelor științifice la 14 conferințe internaționale (Stratan Alexandru dr. hab., Doga Valeriu, dr. had., prof.univ., Timuș Angela, dr., Perciun Rodica, dr., Moroz Victor, dr.), colaboratorii institutului au fost co-organizatori la 3 conferințe și simpozioane internaționale (de peste hotare și din țară).

În perioada 2012-2013, Alexandru Stratan, Angela Timuș și Rodica Perciun au participat în cadrul CCFM “Victor Slăvescu”, INCE, Academia Română la realizarea proiectelor:

1. “Fiscalitate brută, fiscalitate netă. Studiul de caz: România și Republica Moldova”, 2012;
2. „Fiscalitate și dezvoltare sustenabilă”, 2013;
3. „Influențe ale schimburilor demografice asupra sectorului serviciilor financiare”, 2013.

În calitate de experți în domeniu pentru European University Institute (CARIM East – Consortium for Applied Research on International Migration) au fost elaborate următoarele studii, accesibile în format electronic pe pagina web a Centrului:

4. Remittances and growth. Remittances and investments. In „development and side effects of remittances in the cis countries: the case of republic of moldova”, 2013. Migration Policy Centre, European University Institute. Autori: Stratan A., Chistruga M., Clipa V., Fala A., Șeptelici V., Disponibil: <http://www.carim-east.eu/publications/research-reports/development-and-side-effects-of-remittances-in-the-cis-countries/http://www.carim-east.eu/media/CARIM-East-RR-2013-25.pdf>
5. Development and side effects of remittances in the CIS countries: the case of Republic of Moldova. Research report CARIM-East RR 2013/25. Robert Schuman Centre for Advanced Studies, San Domenico di Fiesole (FI): European University Institute, Autori: Stratan A., Chistruga M., Clipa V., Fala A., Șeptelici V.

6. Integration and reintegration in CARIM-East countries. Consortium for Applied Research on International Migration (CARIM-East). CARIM-East Reserch Report 2013/47. Autori: Stratan A., Savelyeva G., KotelnikV., Zakharova S. Disponibil: [http://www.carim-east.eu/media/CARIM-East\\_RR-2013-47.pdf](http://www.carim-east.eu/media/CARIM-East_RR-2013-47.pdf)
7. Building a new system of business statistics in Moldova: the experience and vision for the future. CPS 003, 59-th World Statistics Congress, Hong Kong, 25-30 August 2013. Autori: Cara O., Pârțachi I., Galer L., Mocanu I. (<http://www.statistics.gov.hk/wsc/CPS003-P3-S.pdf>)
8. Executor al Raportului Național privind Dezvoltarea Întreprinderilor mici și mijlocii în Republica Moldova - E.Aculai (Certificate of implementation of the scientific results, de la Entrepreneurship Research and Education Network among the Central and Eastern European Universities (ERENET), semnat de Dr. Antal Szabó, Scientific Director of ERENET, Scientific Director of the Project "Entrepreneurship and SME Policy Development in the BSEC Region in the Time of Emerging From the Economic Crises". - Budapest, 2 September 2011)
9. Aviz la autoreferatul dlui Cusainov Marat Apsemetovici, or. Moscova cu tema «Государственная поддержка развития малого и среднего бизнеса в условиях модернизации экономики (на примере Республики Казахстан)» (E.Aculai)

În perioada de evaluare colaboratorii INCE (Ignat Anatol, Moroz Victor, dr., Aculai Elena, dr., Stratan Alexandru, dr. hab.) au fost aleși experți/consultați la 10 organizațiile științifice de peste hotare/internaționale, 4 colaboratori (Stratan Alexandru, dr.hab. Gagauz Olga, dr. hab. Penina Olga, dr., Buciuceanu-Vrabie, dr.) au fost membri într-o asociație profesională internațională cu caracter academic-științific. Valorificarea potențialului științific pe plan internațional, în calitate de experți se reflectă și în participările în proiectele internaționale. Pe parcursul perioadei de referință, persoanele angajații INCE au participat la apel de proiecte internaționale și au câștigat 13 proiectele internaționale.

#### 5.4. Pregătirea doctoranzilor în cadrul centrelor științifice internaționale sau în cotelă

Spre regret, INCE în perioada evaluată nu a avut nici o convenție de realizare a studiilor de doctorat în cotelă. Tot odată, menționăm doctoranda **Cereș (Bordeianu) Diana, drd.**, care a câștigat o bursă de cercetare în Republica Cehă, Universitatea Tehnică din Praga, „The role of risk factoros in management control in manufacturing industry”, în perioada 1 octombrie-24 decembrie 2010.

O altă doctorandă **Rînja Stela**, câștigând o bursă, a făcut studii în centrul științific universitar din Universitatea din Trento, Italia în perioada 2009-2011.

#### 5.5. Efectuarea unor stagii pe baza centrelor științifice internaționale

Anual cercetătorii INCE efectuează stagii peste hotare finanțate din alocațiile instituționale și din alte surse (surse proprii, din cadrul proiectelor internaționale, obținute cu asistența organizațiilor internaționale).

Menționăm cele mai importante:

1. **Chistruga Marcel, dr., Fala Alexandru.** Halle, Germania. Participarea la seminar Cel de-al XII seminar IWH-CIREQ dedicat Marcroeconometriei. 12 -26 decembrie 2011.
2. **Gorobivskaia Olga, drd.**, Slovacia, Universitatea de Studii Economice. Școală de vară în domeniul politicilor publice și guvernare locală, analiza experiențelor internaționale în domeniul administrării publice, inclusiv practicile finanțelor publice. 01-15 iulie, 2012.

3. **Penina Olga, dr.** Germania, Institutul de Studii Demografice Max Planck. Analiza mortalității în Republica Moldova și includerea datelor respective în baza internațională Human Mortality Database. 31 martie-14 aprilie 2013
  4. **Penina Olga, dr.** Franța, Institutul Național de Studii Demografice (INED). Colaborarea și consultanță cu demograful francez France Meslé și Jacques Vallin cu privire la analiza tendințelor de lungă durată ale mortalității pe cauze de deces în Republica Moldova. 01-30 iunie, 2013.
  5. **Gribincea Corina, drd.** Halle (Saale), Germania. Martin Luther Halle-Wittenberg University. DAAD Research, Grant pentru tineri cercetători și doctoranzi. 10.06.2013- 09.08.2013.
  6. **Timuș Angela, dr., Perciun Rodica, dr.** România, Academia Română, Centrul de Cercetări Financiare și Monetare – Victor Slăvescu. Schimb de experiență și perfecționare la tematici: “Evaluarea stării economiei naționale”; “Influențe ale schimbărilor demografice asupra sectorului serviciilor financiare”. Participarea cu comunicare orală la work-shop-ul „Conceptul de fiscalitate. Stat mare versus stat mic. 01-14 iulie, 2013
- În total în perioada evaluată au fost realizate 118 deplasări peste hotare la diferite stagii, seminare.

## 6.FIȘA DE EVALUARE A ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII

### 6.1. Punctajul pe compartimente și integral

În urma evaluării activității științifice a INCE, prin analiza indicatorilor din Raportul de autoevaluare instituțională și pe profil, a studierii documentelor ce confirmă activitatea instituției, discuțiilor cu persoanele de conducere și cele antrenate nemijlocit în cercetare, Comisia a stabilit următorul punctaj de evaluare pe compartimente și profiluri:

#### 1. Capacitatea instituțională de cercetare:

- 1.1.Potențialul uman – 110 puncte;
- 1.2. Potențialul logistic – 80 puncte;
- 1.3.Activitatea economico-financiară – 75 puncte.

---

**Total = 265 puncte**

La compartimentul 1 „Capacitatea instituțională de cercetare” INCE a acumulat 265 puncte, ceea ce reprezintă 88,3% din punctajul maxim acordat pentru acest compartiment.

Punctajul acumulat, conform rapoartelor și fișelor de evaluare este prezentat în tabelul 6

**Tabelul 6**

#### **Punctajul acumulat pe profilul științific „Politici economico-financiare și socio-demografice pentru dezvoltare durabilă” (conform compartimentelor II-V din Fișa de evaluare)**

Nr.	Denumirea compartimentului	Punctajul maxim	Punctajul acumulat	%
2.	Performanță și vizibilitate la nivel internațional	270	231	85,6
3.	Contribuție științifică și recunoaștere națională	130	78	60,0
4.	Relevanța economică	100	92	92,0
5.	Relevanța socială	100	72	72,0
	<b>Total punctaj pe profil</b>	<b>600</b>	<b>473</b>	<b>78,8</b>
<b>Aprecierea comisiei</b>				<b>Foarte bine</b>

Conducându-ne de *Regulamentul privind activitatea comisiilor specializate de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării*, articolul 29, Comisia consideră necesar acordarea unui punctaj suplimentar de 8 % pentru managementul eficient al organizației (5%) și fezabilitatea planului managerial de scurtă și de lungă durată (3%), având următoarele argumente:

1. Nivel înalt al aplicabilității rezultatelor cercetărilor științifice, cooperare eficientă cu autorități publice (Ministerul Economiei, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Banca Națională a Moldovei, ș.a.),
2. Realizarea multiplelor proiecte instituționale de cercetare (49), obținute prin concurs la nivel național, cu finanțare din surse bugetare.
3. Elaborarea de proiecte de transfer tehnologic (1) și a două proiecte înaintate la concurs în cadrul PC7.
4. Înaintarea a opt proiecte la concursuri în cadrul programelor internaționale.
5. Au fost elaborate 3 produse științifice (Indicatorul integral teritorial de securitate demografică (IITSD) și metodologia de calculare a IITSD - Beneficiar: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Metodologie de calculare a mărimii minimului de existență, Beneficiar: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Elaborarea tarifelor de costuri în agricultură Beneficiar: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare);
6. Elaborarea și a altor tipuri de rezultate: Metoda algoritmică de optimizare a finanțării sistemului ocrotirii sănătății în Republica Moldova; Metoda calculării „indicelui integral de eficiență” ca impact financiar favorabil al sistemului ocrotirii sănătății în Republica Moldova.

Punctajul general acordat constituie **797** puncte (738x1,08) sau 88,56% din punctajul maximal. Performanța INCE se apreciază cu calificativul „**Foarte bine**”.

## **6.2. Fișa de evaluare se anexează (Anexa 1).**

## **7. OBIECȚII ȘI RECOMANDĂRI**

În rezultatul evaluării criteriilor stabilite, a analizei situației în domeniul cercetărilor științifice, Comisia specializată de evaluare formulează următoarele obiecții și recomandări.

### **Obiecții:**

- Este mică ponderea cercetătorilor cu titlul științific în numărul total de cercetători – 42%
- Este redusă cota susținerii tezelor de doctorat în termen (10%)
- Cea mai mare parte a publicațiilor în reviste naționale categoria B sunt publicate în revista „Economie și Sociologie” (78%)
- Pagina web a institutului nu este suficient de interactivă.

### **Recomandări:**

- Casarea echipamentului științific și tehnicii de calcul cu termen de exploatare mai mare de 7 ani.
- Reînnoirea echipamentului științific;

- Majorarea cotei mijloacelor speciale în bugetul instituției prin contracte cu agenții economici autohtoni și străini.
- De participat mai activ cu rapoarte la manifestări științifice pentru difuzarea și discutarea mai largă a rezultatelor cercetărilor științifice realizate de INCE.
- De conlucrat mai strâns cu instituțiile de învățământ în vedere lecțiilor la invitație, organizarea manifestărilor științifice comune.
- De intensificat lucru asupra elaborării și editării de monografii.
- Un accent mai mare de pus pe organizarea manifestărilor științifice internaționale prin organizarea unor evenimente comune cu asociațiile științifice profesionale de peste hotare.
- De a participa mai activ la concursurile desfășurate prin competiție pentru obținerea finanțelor pentru realizarea proiectelor internaționale de cercetare;
- De a asista cercetătorii profilului pentru editarea rezultatelor științifice în colaborare cu cercetătorii din străinătate, inclusiv în reviste de categoria A, reviste cotate internațional ISI;
- De a valorifica mai activ acordurile internaționale încheiate la nivel INCE;
- De a atrage la activitățile de cercetare mai mulți tineri cercetători;
- De a duce o evidență completă a rezultatelor realizate de cercetătorii profilului;

#### **Recomandări CNAA:**

- Se cere de revizuit metodologia de evaluare la capitolul Relevanță socială prin delimitarea instituțiilor științifice de cele didactice.
- Ar fi oportună o delimitare mai puțin rigidă a realizărilor din cadrul capitolului 5.2 „Participarea la elaborarea actelor normative și în activități de consultanță”: delimitarea în 1 și mai mult decât 1 e prea simplistă și nu reflectă la justa valoare realizările obținute de instituție.
- Se recomandă CNAA să descrie ce cuprinde fiecare din capitolele/compartimentele de evaluat. De exemplu, ce reprezintă „cărți de popularizare a științei”? De revizuit punctajul acordat în acest capitol. De exemplu, pentru a obține punctajul maxim la acest capitol, INCE trebuie să dispună de cel puțin 39 de cărți de popularizare a științei, 156 de articole corespunzătoare și tot atâtea participări la emisiuni, ceea ce după părerea noastră sunt niște cerințe puțin exagerate pentru o instituție de cercetare științifică.
- De unificat cerințele față de structura raportului de autoevaluare, avizului de evaluare și a fișei de evaluare.

#### **8. CONCLUZIA DE ANSAMBLU A COMISIEI SPECIALIZATE:**

Comisia specializată pentru evaluarea activității INCE în sfera științei și inovării, în perioada 2009-2013, în scopul reacreditării, ținând cont de cele expuse mai sus și de punctajul integral acumulat a HOTĂRÂT:

1. Profilul științific ”**POLITICI ECONOMICO-FINANCIARE ȘI SOCIO-DEMOGRAFICE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ**” propus spre acreditare se apreciază cu performanța - **foarte bine**;
2. Institutului Național de Cercetări Economice , organizație din sfera științei și inovării i se atribuie calificativul – **organizație cu recunoaștere internațională** (categoria **A**).

**Președintele Comisiei: COTELNIC Ala, dr. hab., prof. univ.**

**Secretar: CRUCERESCU Cornelia, dr., conf. univ.**

**Economist: FRIMU Ludmila, economist-contabil,**

**PROFILUL Politici economico-financiare și socio-demografice pentru dezvoltare durabilă**

**1.BUGAIAN Larisa, dr.hab., prof.univ.**

**2.ULIAN Galina, dr.hab., prof.;**

**3.CIMPOIEȘ Dragoș, dr.hab., conf.univ.**



**PROCES VERBAL Nr.1**  
al ședinței Comisiei specializate pentru evaluarea  
Institutului Național de Cercetări Economie (INCE)  
din **27.10.2014**

Au fost prezenți:

**Invitați**

1. **Derjanschi Valeriu**, dr.hab., prof.cerc., vicepreședinte al CNAA, conducător al Comisiei de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării;
2. **Mincună Vitalie**, dr.hab.,conf.cerc., șef direcție de evaluare și cercetare;
3. **Stratan Alexandru**, dr. hab.prof. univ., directorul INCE;
4. **Bajura Tudor**, dr. hab., director adjunct cu activitate științifică al INCE;
5. **Timuș Angela**, dr. în economie, conf. univ, secretar Științific al INCE;
6. **Angajați INCE.**

**Membrii Comisiei de evaluare**

7. **Cotelnic Ala**, dr.hab., prof.univ., ASEM, președinte al Comisiei specializate de evaluare;
8. **Crucerescu Cornelia**, dr. în economie, conf. univ., UTM, secretar;
9. **Frimu Ludmila**, economist-șef, UASM;
10. **Bugaian Larisa**, dr. hab., prof.univ., UTM;
11. **Ulian Galina**, dr. hab., prof.univ., USM;
12. **Cimpoieș Dragoș**, dr.hab., conf.univ., UASM;
13. **Lupan Aurelia**, dr., reprezentant AGEPI;
14. **Berezovschi Svetlana**, consultant, reprezentant al CNAA.

**Ordinea de zi:**

1. Prezentarea activității științifice a INCE
2. Organizarea procesului de evaluare și acreditare a Comisiei pentru evaluare a INCE.
3. Momente organizatorice.

**S-a discutat:**

1. D-nul Stratan a prezentat activitatea științifică a INCE;
2. D-ul Derjanschi conform ordinului CNAA „Privind demararea procesului de evaluare și acreditare a INCE” Nr.03-16 din 21.10.2014 și a Regulamentului privind activitatea comisiilor specializate de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, a prezentat componența Comisiei pentru evaluare și planul de activități a procesului de evaluare a INCE;
3. D-na Cotelnic a ținut cuvânt de salut și a menționat principiul de corectitudine care va fi respectat în procesul de evaluare.
4. D-ul Mincună a prezentat procedura de derulare a evaluării, pachetul de documente, metodologia de calcul a indicatorilor.

**S-a hotărât:**

1. Repartizarea domeniilor de evaluare după cum urmează: Cotelnic A – Personal uman, Crucescu C – Potențial logistic, Frimu L – Activitatea economico-financiară, Bugaian L. – Performanță și vizibilitate la nivel internațional, Ulian G. – Contribuție științifică și recunoaștere națională, Cimpoieș D. – Relevanța economică, Relevanța socială.
2. De-a întruni următoarea ședință a membrilor Comisiei specializate de evaluare a INCE pe data de 07.11.2014

Președinte al Comisiei specializate de evaluare a INCE  
dr.hab., prof.univ  
Secretar al Comisiei specializate de evaluare a INCE  
dr. conf.univ

**Cotelnic Ala**

**Crucerescu Cornelia**

**PROCES VERBAL Nr.2**  
al ședinței Comisiei specializate pentru evaluarea  
Institutului Național de Cercetări Economie (INCE)  
din **07.11.2014**

Au fost prezenți:

**Invitați**

15. **Timuș Angela**, dr. în economie, conf. univ, secretar Științific al INCE;

**Membrii Comisiei de evaluare**

16. **Cotelnic Ala**, dr.hab., prof.univ., ASEM, președinte al Comisiei specializate de evaluare;  
17. **Crucerescu Cornelia**, dr. în economie, conf. univ., UTM, secretar;  
18. **Frimu Ludmila**, economist-șef, UASM;  
19. **Bugaian Larisa**, dr. hab., prof.univ., UTM;  
20. **Ulian Galina**, dr. hab., prof.univ., USM;  
21. **Cimpoieș Dragoș**, dr.hab., conf.univ., UASM;  
22. **Lupan Aurelia**, dr., reprezentant AGEPI;  
23. **Berezovschi Svetlana**, consultant, reprezentant al CNAA.

**Ordinea de zi:**

4. Discuția opiniilor expuse în rapoarte pe direcțiile monitorizare de către fiecare membru al comisiei;
5. Discuția punctajului acumulat de către INCE conform fișei de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării;
6. Momente organizatorice.

**S-a discutat:**

5. S-au discutat întrebările apărute în procesul evaluării;
6. S-a discutat performanța și vizibilitatea internațională;
7. S-au discutat produsele științifice create și alte tipuri de rezultate documentate.

**S-a hotărât:**

3. De întocmit lista actelor și cerințelor necesare pentru desfășurarea activității de evaluare, înaintate față de administrația INCE;
4. S-a recomandat de acordat puncte adăugătoare pentru rezultatele deosebite obținute de institut;
7. S-a recomandat o structură-tip a avizului elaborat de către fiecare membru al comisiei pe direcțiile monitorizare după cum urmează: cele mai remarcabile momente, obiecțiile și recomandările;
5. De convocat următoarea ședință a Comisiei de evaluare pe data de 17.11.14 la ora 14.00.
6. De întrunit ședința cu colaboratorii INCE pe data de 20.11.2014.

Președinte al Comisiei specializate de evaluare a INCE  
dr.hab., prof.univ  
Secretar al Comisiei specializate de evaluare a INCE  
dr. conf.univ

**Cotelnic Ala**

**Crucerescu Cornelia**

**PROCES VERBAL Nr.3**  
al ședinței Comisiei specializate pentru evaluarea  
Institutului Național de Cercetări Economice (INCE)  
din **17.11.2014**

Au fost prezenți:

**Invitați**

24. **Timuș Angela**, dr. în economie, conf. univ, secretar Științific al INCE;

**Membrii Comisiei de evaluare**

25. **Cotelnic Ala**, dr.hab., prof.univ., ASEM, președinte al Comisiei specializate de evaluare;  
26. **Crucerescu Cornelia**, dr. în economie, conf. univ., UTM, secretar;  
27. **Frimu Ludmila**, economist-șef, UASM;  
28. **Bugaian Larisa**, dr. hab., prof.univ., UTM;  
29. **Ulian Galina**, dr. hab., prof.univ., USM;  
30. **Cimpoiș Dragoș**, dr.hab., conf.univ., UASM;  
  
31. **Lupan Aurelia**, dr., reprezentant AGEPI;  
32. **Berezovschi Svetlana**, consultant, reprezentant al CNAA.

**Ordinea de zi:**

1. Prezentarea **Avizului** Comisiei cu privire la evaluarea Institutului Național de Cercetări Economice.
2. Momente organizatorice.

**S-a discutat:**

8. Avizul Comisiei cu privire la evaluarea Institutului Național de Cercetări Economice (prezentat de președintele comisiei),
9. Punctajului acumulat de către INCE conform fișei de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării,
10. Obiecțiile și recomandările înaintate față de INCE.

**S-a hotărât:**

1. De apreciat profilul ”Politici economico-financiare și socio-demografice pentru dezvoltare durabilă” cu performanța: - **foarte bine**;
2. De atribuit Institutului Național de Cercetări Economice, organizație din sfera științei și inovării, calificativul – **organizație cu recunoaștere internațională** (categoria A).
3. De întrunit ședința cu colaboratorii INCE pe data de 20.11.2014, ora 14.00.

**S-a votat:** pro 6, contra 0, s-a abținut 0.

Președinte al Comisiei specializate de evaluare a INCE  
dr.hab., prof.univ.  
Secretar al Comisiei specializate de evaluare a INCE  
dr. conf.univ.

**Cotelnic Ala**

**Crucerescu Cornelia**

**PROCES VERBAL Nr.4**  
al ședinței Comisiei specializate pentru evaluarea  
Institutului Național de Cercetări Economice (INCE)  
din **20.11.2014**

Au fost prezenți:

**Invitați**

33. **Derjanschi Valeriu**, dr.hab., prof.cerc., vicepreședinte al CNAA, conducător al Comisiei de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării;
34. **Stratan Alexandru**, dr. hab.prof. univ.,;
35. **Timuș Angela**, dr. în economie, conf. univ, secretar științific al INCE;
36. **Colaboratori INCE.**

**Membrii Comisiei de evaluare**

37. **Cotelnic Ala**, dr.hab., prof.univ., ASEM, președinte al Comisiei specializate de evaluare;
38. **Crucerescu Cornelia**, dr. în economie, conf. univ., UTM, secretar;
39. **Frimu Ludmila**, economist-șef, UASM;
40. **Bugaian Larisa**, dr. hab., prof.univ., UTM;
41. **Ulian Galina**, dr. hab., prof.univ., USM;
42. **Cimpoieș Dragoș**, dr.hab., conf.univ., UASM;
  
43. **Lupan Aurelia**, dr., reprezentant AGEPI;
44. **Berezovschi Svetlana**, consultant, reprezentant al CNAA.

**Ordinea de zi:**

3. Prezentarea **rezultatelor** evaluării INCE.
4. Discuții libere.

**S-a discutat:**

11. D-na prof. Cotelnic A. – președintele comisiei de evaluare, a prezentat colaboratorilor INCE rezultatele evaluării.
12. Procedura de calculare a punctajului pentru 4.2. Transfer tehnologic și a punctelor adăugătoare.
13. Obiecțiile și recomandările înaintate față de INCE.
14. D-l prof.Stratan - directorul INCE, a oferit cuvânt de mulțumire membrilor comisiei de evaluare.

**S-a hotărât:**

4. Comisia de evaluare de-a pregăti prezentarea raportului de evaluare a INCE în cadrul ședinței comisiei de acreditare CNAA, care se va întruni pe data de 28.11.2014, ora 14.00.
5. De delegat reprezentanți INCE pentru participarea la ședința comisiei de acreditare CNAA pentru prezentarea institutului.

Președinte al Comisiei specializate de evaluare a INCE  
dr.hab., prof.univ.  
Secretar al Comisiei specializate de evaluare a INCE  
dr. conf.univ.

**Cotelnic Ala**  
  
**Crucerescu Cornelia**

**FIȘA DE EVALUARE**  
**A ORGANIZAȚIILOR DIN SFERA ȘTIINȚEI ȘI INOVĂRII**  
**DOMENIUL ȘTIINȚE SOCIO-UMANISTE ȘI ECONOMIE**  
**INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE**

Nr. crt.	Indicatorul	Indicator de rezultat	Punctaj	
			Prevăzut (standard)	Acordat
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>I. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ DE CERCETARE</b>				
<b>1.1. Personal uman</b>				
<b>1.1.1.*</b>	<b>Ponderea cercetătorilor științifici titulari în numărul total de cercetători:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>cercetători științifici titulari</i> <math>\geq 80\%</math></li> <li>• <i>cercetători științifici titulari</i> <math>&lt; 80\%</math></li> </ul>	82,7%	<b>20</b> <b>10</b>	<b>20</b>
<b>1.1.2.*</b>	<b>Raportul dintre doctori și doctori habilitați este:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 5</math></li> <li>• <math>&lt; 5</math></li> </ul>	4,85	<b>10</b> <b>20</b>	<b>20</b>
<b>1.1.3.*</b>	<b>Raportul cercetătorilor cu grade științifice la numărul total de cercetători:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 0,5</math></li> <li>• <math>&lt; 0,5</math></li> </ul>	0,42	<b>10</b> <b>5</b>	<b>5</b>
<b>1.1.4.*</b>	<b>Deținerea dreptului de instruire prin doctorat</b>	Da	<b>5</b>	<b>5</b>
<b>1.1.5.**</b>	<b>Cota susținerilor în termene a tezelor de doctorat este:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 20\%</math></li> <li>• <math>&lt; 20\%</math></li> </ul>	10%	<b>10</b> <b>5</b>	<b>5</b>
<b>1.1.6.**</b>	<b>Cota susținerilor tezelor de doctorat pe durata ultimilor 3 ani depășește 30% din numărul celor ce nu s-au înscris în termenele stabilite</b>	12,5%	<b>5</b>	<b>0</b>
<b>1.1.7.**</b>	<b>Organizația dispune de doctoranzi care studiază în centre științifice și universitare peste hotarele republicii</b>	2 (Stela Rînja – 12 luni a. 2009-2010, Universitatea Torino, Diana Bordeianu – 3 luni, octombrie-decembrie 2010, Praga)	<b>10</b>	<b>10</b>
<b>1.1.8.*</b>	<b>Ponderea cercetătorilor abilitați cu dreptul de conducător/consultant științific al tezelor de doctorat în numărul total de cercetători:</b>	<b>18%</b>		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 10\%</math></li> <li>• <math>&lt; 10\%</math></li> </ul>		10 5	10
1.1.9.**	<b>Numărul cercetătorilor științifici care au efectuat stagii de cercetare și/sau documentare în centre științifice de peste hotare pe parcursul perioadei evaluate, cu o durată sumară <math>\geq 30</math> zile:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 5</math> cercetători</li> <li>• <math>&lt; 5</math> cercetători</li> </ul>	Penina Stratan Bordian Basistfi Gribincea C	10 5	10
1.1.10.*	<b>Ponderea cercetătorilor tineri <math>&lt;</math> de 35 de ani în numărul total de cercetători:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 20\%</math></li> <li>• <math>&lt; 20\%</math></li> </ul>	31,6%	10 5	10
1.1.11.**	<b>Susținerea tezelor de către cercetătorii științifici din organizație în perioada evaluată este:</b> <p><i>a. Teze de doctor habilitat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 2</math></li> <li>• <math>&lt; 2</math></li> </ul> <p><i>b. Teze de doctor în științe:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 5</math></li> <li>• <math>&lt; 5</math></li> </ul>	1  12	10 5  10 5	5  10
<b>Total</b>			<b>130</b>	<b>110</b>
<b>Notă: *- se apreciază valorile indicatorului la momentul evaluării; ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată</b>				

1	2	3	4	5
<b>1.2. Potențial logistic</b>				
1.2.1.*	<b>Deținerea spațiilor corespunzătoare normativelor tehnico-sanitare</b>		5	5
1.2.2.*	<b>Ponderea echipamentului procurat pe durata ultimilor 5 ani (reieșind din cost) constituie:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 30\%</math></li> <li>• <math>&lt; 30\%</math></li> </ul>	78,5%	10 5	10
1.2.3.*	<b>Costul echipamentului/ unitate ocupată de cercetător este</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&lt; 100</math> mii lei</li> <li>• <math>\geq 100</math> mii lei</li> </ul>	42,9 mii lei	5 10	5
1.2.4.*	<b>Prezența/aplicarea:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• laboratoarelor specializate</li> <li>• echipamentului unic modern</li> <li>• instalațiilor și metodelor de cercetare computerizate</li> <li>• laboratoarelor acreditate</li> </ul>	lipsesc	10 10 10 5	10 10 10 0

1.2.5.**	Baza materială respectivă este utilizată și de alte organizații		5	5
1.2.6.*	Asigurarea personalului din sfera științei și inovării (persoane fizice) cu calculatoare: <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 60\%</math></li> <li>• <math>&lt; 60\%</math></li> </ul>		10 5	10
1.2.7.*	Conectarea calculatoarelor la rețea locală		5	5
1.2.8.*	Conectarea calculatoarelor la rețelele informaționale <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 60\%</math></li> <li>• <math>&lt; 60\%</math></li> </ul>		10 5	10
<b>Total</b>			<b>90</b>	<b>80</b>
Notă: *- se apreciază valorile indicatorului la momentul evaluării; ** - se estimează valorile indicatorului pe toată perioada evaluată				

1	2	3	4	5
<b>1.3. Activitatea economico-financiară</b>				
1.3.1.**	Finanțarea organizației are loc inclusiv din contul : <ul style="list-style-type: none"> <li>a) proiectelor naționale/granturi</li> <li>b) proiectelor internaționale /granturi</li> <li>c) contractelor economice (științifice) <i>cu agenți autohtoni</i></li> <li>d) contractelor economice (științifice) <i>cu agenți economici străini</i></li> <li>e) altor servicii contra plată</li> </ul>		10 15 5 10 5	10 15 5 10 5
1.3.2.**	Cota mijloacelor financiare, acumulate în baza proiectelor selectate prin concurs, raportată la volumul total al alocațiilor prevăzute pentru realizarea tematicii științifice <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&lt; 10\%</math></li> <li>• <math>\geq 10\%</math></li> </ul>	78,7%	5 10	10
1.3.3.**	Ponderea mijloacelor speciale (cu excepția surselor provenite din darea în arendă) în bugetul instituției: <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&lt; 20\%</math></li> <li>• <math>\geq 20\%</math></li> </ul>	7,3%	5 10	5
1.3.4.**	Investirea a peste 21% din bugetul său (indiferent de sursa finanțării) pentru achiziționarea de echipament științific, acoperirea cheltuielilor de specializare, stagiere, cooperare tehnico-științifică, participare la manifestări științifice și de	21,1%	15	15

	detașare a personalului pentru schimb de experiență			
<b>Total</b>			<b>80</b>	<b>75</b>
Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată				
<i>S<sub>max</sub> = 300 puncte</i>			<i>S<sub>acumulată</sub> = 265 puncte</i>	

1	2	3	4	5
<b>II. PERFORMANȚĂ ȘI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAȚIONAL</b>				
<b>2.1. Publicații în străinătate</b>				
<b>2.1.1.**</b>	<b>Monografii</b>	1	<b>20</b>	20
<b>2.1.2.**</b>	<b>Capitole în monografii</b>	3	<b>10</b>	10
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• &gt; 1</li> <li>• 1</li> </ul>		<b>7</b>	
<b>2.1.3.**</b>	<b>Cărți de specialitate pentru învățământul universitar (dicționare, manuale)</b>	1	<b>10</b>	10
<b>2.1.4.#</b>	<b>Articole în reviste ISI</b>	0,1	<b>25</b>	25
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 0,1</math>     <math>4/77 * 10/5 = 0,103</math></li> <li>• &lt; 0,1</li> </ul>		<b>15</b>	
<b>2.1.5.#</b>	<b>Articole în alte reviste editate în străinătate</b>	2,39	<b>10</b>	10
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 2</math>     <math>92/77 * 10/5 = 2,39</math></li> <li>• &lt; 2</li> </ul>		<b>7</b>	
<b>2.1.6.#</b>	<b>Articole în culegeri</b>	3,71	<b>10</b>	10
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 3</math>     <math>143/77 * 10/5 = 3,71</math></li> <li>• &lt; 3</li> </ul>		<b>7</b>	
<b>2.1.7.#</b>	<b>Publicații științifice electronice</b>	0,23	<b>5</b>	3
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 0,3</math></li> <li>• &lt; 0,3     <math>9/77 * 10/5 = 0,23</math></li> </ul>		<b>3</b>	
<b>2.1.8.#</b>	<b>Rezumate (teze) la conferințe științifice</b>	5,09	<b>5</b>	5
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 2</math>     <math>196/77 * 10/5 = 5,09</math></li> <li>• &lt; 2</li> </ul>		<b>3</b>	
<b>Total</b>			<b>95</b>	<b>93</b>
Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată; # - se determină valorile indicatorului <i>per 10 unități ocupate de cercetător/an</i>				

1	2	3	4	5
<b>2.2. Impactul internațional al cercetărilor și elaborărilor</b>				
<b>2.2.1.**</b>	<b>Proiecte de cercetare obținute prin competiție de la organizații din străinătate</b>	1	<b>25</b>	25
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>cu un volum de finanțare <math>\geq 100</math> mii EU per</i></li> </ul>			



	<i>proiect</i> • <i>cu un volum de finanțare &lt; 100 mii EU per proiect</i>	4	15	15
2.2.2.**	<b>Premii obținute în străinătate pentru rezultatele cercetării</b>	3	15	15
2.2.3.**	<b>Brevete obținute în străinătate</b>	lipsesc	15	0
2.2.4.#	<b>Rapoarte la invitație la conferințe (în plen)</b> • $\geq 1$ • $< 1$ $19/77 * 10/5 = 0,49$	10	15 10	10
2.2.5.#	<b>Comunicări orale la conferințe</b> • $\geq 2$ $185/77 * 10/5 = 4,8$ • $< 2$	4,8	10 7	10
2.2.6.**	<b>Medalii obținute la expoziții sau saloane internaționale</b>	lipsesc	15	0
2.2.7.#	<b>Alte distincții de apreciere a rezultatelor cercetărilor și elaborărilor</b> • $\geq 0,1$ • $< 0,1$ $3/77 * 10/5 = 0,08$	0,08	5 3	3
<b>Total</b>			<b>115</b>	<b>78</b>
Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată; # - se determină valorile indicatorului <i>per 10 unități ocupate de cercetător/an</i>				

1	2	3	4	5
<b>2.3. Apreciere internațională și antrenare în activități de expertiză</b>				
2.3.1.**	<b>Membru de onoare al unei Academii de Științe și/sau a unei societăți științifice internaționale, ales în perioada evaluată</b>	8	15	15
2.3.2.**	<b>Membru al colegiului de redacție al unei reviste de specialitate consacrate de peste hotare</b>	6	10	10
2.3.3.**	<b>Membru al Comitetului de program al unei manifestări științifice de peste hotare</b>	5	5	5
2.3.4.**	<b>Expert/consultant al unei organizații științifice de peste hotare, selectat în perioada evaluată</b>	10	5	5
2.3.5.**	<b>Referent științific al unei reviste cotate ISI</b>	1	5	5
2.3.6.**	<b>Referent la teza de doctor susținută în străinătate</b>	1	5	5
2.3.7.**	<b>Cercetător invitat într-o instituție universitară, științifică consacrată din străinătate</b>	3	15	15
<b>Total</b>			<b>60</b>	<b>60</b>
Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată				
<i>Smax = 270</i>		<i>S acumulat = 231</i>		

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>III. CONTRIBUȚIE ȘTIINȚIFICĂ ȘI RECUNOAȘTERE NAȚIONALĂ</b>				
<b>3.1. Publicații în țară</b>				
<b>3.1.1.#</b>	<b>Monografii</b> • $\geq 1$ • $< 1$	0,63	<b>15</b> <b>10</b>	10
<b>3.1.2.#</b>	<b>Capitole în monografii</b> • $\geq 0,5$ • $< 0,5$	0,65	<b>7</b> <b>5</b>	7
<b>3.1.3.**</b>	<b>Articole în reviste naționale, categoria A</b> • $> 1$ • $1$	lipseșc	<b>10</b> <b>7</b>	0
<b>3.1.4.#</b>	<b>Articole în reviste naționale, categoria B</b> • $\geq 3$ • $< 3$	6,5	<b>7</b> <b>4</b>	7
<b>3.1.5.#</b>	<b>Articole în reviste naționale, categoria C</b> • $\geq 5$ • $< 5$	1,8	<b>5</b> <b>3</b>	<b>3</b>
<b>3.1.6.#</b>	<b>Articole în culegeri</b> • $\geq 6$ • $< 6$	15,8	<b>5</b> <b>3</b>	<b>5</b>
<b>3.1.7.#</b>	<b>Publicații științifice electronice</b> • $\geq 0,3$ • $< 0,3$	2,7	<b>3</b> <b>2</b>	3
<b>3.1.8.#</b>	<b>Rezumate (teze) la conferințe științifice</b> • $\geq 6$ • $< 6$	0,31	<b>3</b> <b>2</b>	2
<b>Total</b>			<b>55</b>	<b>37</b>
<p><b>Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată;</b>  <b># - se determină valorile indicatorului <i>per 10 unități ocupate de cercetător/an</i></b></p>				

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>3.2. Impactul și relevanța științifică</b>				
<b>3.2.1.**</b>	<b>Premii de Stat ale Republicii Moldova, obținute în perioada evaluată</b>	lipseșc	<b>10</b>	0
<b>3.2.2.**</b>	<b>Premii ale Academiei de Științe a Moldovei, obținute în perioada evaluată</b>	7	<b>6</b>	6
<b>3.2.3.**</b>	<b>Alte premii naționale, obținute în perioada evaluată</b> • $> 1$ • $1$	3	<b>4</b> <b>3</b>	4
<b>3.2.4.#</b>	<b>Rapoarte (lecții la invitație) la manifestări științifice din țară</b>	0,31		2

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 4</math></li> <li>• <math>&lt; 4</math></li> </ul>		5 2	
3.2.5.#	<b>Comunicări la conferințe din țară</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 5</math></li> <li>• <math>&lt; 5</math></li> </ul>	11,7	5 2	5
3.2.6.**	<b>Medalii obținute la expoziții din țară</b>	lipsesc	5	0
<b>Total</b>			<b>35</b>	<b>17</b>
<p style="text-align: center;">Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată; # - se determină valorile indicatorului <i>per 10 unități ocupate de cercetător/an</i></p>				

1	2	3	4	5
<b>3.3. Aprecieri națională și antrenare în activități conexe cercetării</b>				
3.3.1.**	<b>Academician, membru-corespondent al AȘM, ales în perioada evaluată</b>	<i>Lipsesc</i>	10	0
3.3.2.**	<b>Doctor Honoris Cauza, conferit în perioada evaluată</b>	<i>lipsesc</i>	5	0
3.3.3.**	<b>Profesor cercetător, conferențiar cercetător conferit în perioada evaluată</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• 1</li> </ul>	11	5 3	5
3.3.4.**	<b>Membru al colegiului de redacție al revistelor cotate CSSDT și CNAA, ales în perioada evaluată</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• 1</li> </ul>	7	2 1	2
3.3.5.**	<b>Conducător al programelor de stat, proiectelor de cercetare, desemnat în perioada evaluată</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• 1</li> </ul>	21	5 3	5
3.3.6.**	<b>Președinte, copreședinte al Comitetului de program al unei manifestări științifice din țară, ales în perioada evaluată</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• 1</li> </ul>	3	2 1	2
3.3.7.**	<b>Expert al CSSDT sau CNAA, altor proiecte și activități științifice la nivel național, desemnat în perioada evaluată</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• 1</li> </ul>	9	2 1	2
3.3.8.**	<b>Membru al comisiei specializate de evaluare în</b>			1

	scopul acreditării organizațiilor, confirmat în perioada evaluată	6	1	
3.3.9.**	Membru al comisiei pentru decernarea Premiilor de Stat ale Republicii Moldova, A.Ș.M., ales în perioada evaluată	lipsește	1	0
3.3.10.**	Președinte, secretar, membru al consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctor, doctor habilitat, desemnat în perioada evaluată • >2 • ≤2	14	3 2	3
3.3.11.**	Președinte, secretar al seminarului științific de profil, ales în perioada evaluată • >1 • 1	2	2 1	2
3.3.12.**	Referent la teza de doctor habilitat /doctor, desemnat în perioada evaluată • >1 • 1	8	2 1	2
<b>Total</b>			<b>40</b>	<b>24</b>
Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată				
<i>S<sub>max</sub> = 130 S<sub>acumulată</sub> = 78</i>				

1	2	3	4	5
<b>IV. RELEVANȚA ECONOMICĂ</b>				
<b>4.1. Activitatea de brevetare, licențiere, certificare a produselor</b>				
4.1.1.**	Contracte de licență (cesiune) în baza brevetelor, know-how	0	15	0
4.1.2.**	Brevete implementate • >1 • 1	0	15 10	0
4.1.3.**	Brevete obținute, regulamente tehnice, standarde înregistrate • >1 • 1	4	15 10	15
4.1.4.**	Cereri de brevetare înaintate la AGEPI • >1 • 1	1	5 3	3
<b>Total</b>			<b>50</b>	<b>18</b>
Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată;				

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>4.2. Transfer tehnologic</b>				
<b>4.2.1. **</b>	<b>Produse, echipamente asimilate și fabricate în serie</b>	<b>0</b>	<b>20</b>	<b>0</b>
<b>4.2.2. **</b>	<b>Tehnologii, secvențe tehnologice, produse noi realizate și valorificate de agenți economici prin contract cu un volum de finanțare</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 100</math> mii lei per contract</li> <li>• <math>&lt; 100</math> mii lei per contract</li> </ul>	<b>0</b>	<b>15</b> <b>10</b>	<b>0</b>
<b>4.2.3. **</b>	<b>Produse noi valorificate de agenți economici prin colaborare sau contracte royalty</b>	<b>0</b>	<b>12</b>	<b>0</b>
<b>4.2.4. **</b>	<b>Proiecte de transfer tehnologic și/sau proiecte înaintate la concurs în cadrul PC7</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• <math>1</math></li> </ul>	<b>3</b>	<b>8</b> <b>6</b>	<b>8</b>
<b>4.2.5. **</b>	<b>Proiecte înaintate la alte concursuri în cadrul programelor internaționale</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 2</math></li> <li>• <math>\leq 2</math></li> </ul>	<b>8</b>	<b>5</b> <b>3</b>	<b>5</b>
<b>4.2.6. **</b>	<b>Mostre de mașini, echipamente, dispozitive funcționale elaborate în perioada evaluată</b>	<b>0</b>	<b>10</b>	<b>0</b>
<b>4.2.7. **</b>	<b>Produse științifice create, înregistrate</b>	<b>3</b>	<b>10</b>	<b>10</b>
<b>4.2.8.**</b>	<b>Alte tipuri de rezultate documentate (metode, procedee, materiale, tehnologii, substanțe, soft-uri)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• <math>1</math></li> </ul>	<b>2</b>	<b>10</b> <b>7</b>	<b>10</b>
<b>Total</b>			<b>100</b>	<b>33</b>
<b>Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată</b>				

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>4.3. Asistență și servicii științifice prestate</b>				
<b>4.3.1.#</b>	<b>Recomandări științifico-practice documentate</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 0,1</math></li> <li>• <math>&lt; 0,1</math></li> </ul>	<b>0,39</b>	<b>7</b> <b>5</b>	<b>7</b>
<b>4.3.2.**</b>	<b>Prestări de servicii în laboratoare acreditate ISO</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• <math>1</math></li> </ul>	<b>lipsesc</b>	<b>7</b> <b>5</b>	<b>0</b>

4.3.3.**	Prestări de servicii în alte subdiviziuni științifice • > 1 • 1	2	5 3	5
4.3.4.#	Lucrări executate la comanda beneficiarilor din străinătate • ≥ 3 • < 3	0,16	7 5	5
4.3.5.#	Consultanță (documentată) • ≥ 0,5 • < 0,5	1,43	5 3	5
4.3.6.#	Expertize ecologice, tehnice, medicale, terminologice, pedagogice, expertize ale proiectelor de cercetare • ≥ 1 • < 1	1,25	7 5	7
4.3.7. **	Organizarea manifestărilor științifice naționale și naționale cu participare internațională • > 3 • ≤ 3	52	5 3	5
4.3.8. **	Organizarea manifestărilor științifice internaționale, organizate în țară • > 2 • ≤ 2	6	7 5	7
<b>Total</b>			<b>50</b>	<b>41</b>
Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată; # - se determină valorile indicatorului <i>per 10 unități ocupate de cercetător/an</i>				
<i>S<sub>max</sub> = 100    S<sub>acumulată</sub> = 92</i>				
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>V. RELEVANȚA SOCIALĂ</b>				
<b>5.1. Transfer de cunoștințe și activitate didactică</b>				
5.1.1.#	Manuale pentru învățământul universitar și dicționare • ≥ 0,3 • < 0,3	0,08	10 7	7
5.1.2.#	Capitole în manuale pentru învățământul universitar • ≥ 0,5 • < 0,5	0,05	8 6	6
5.1.3.#	Manuale pentru învățământul preuniversitar • ≥ 0,3 • < 0,3	0	7 5	0
5.1.4.#	Capitole în manuale pentru învățământul preuniversitar			

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 0,5</math></li> <li>• <math>&lt; 0,5</math></li> </ul>	<b>0</b>	<b>6</b> <b>4</b>	<b>0</b>
<b>5.1.5.#</b>	<b>Articole în enciclopedii</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 1</math></li> <li>• <math>&lt; 1</math></li> </ul>	<b>0,13</b>	<b>3</b> <b>2</b>	<b>2</b>
<b>5.1.6.#</b>	<b>Lucrări metodice, compendiumuri</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 1</math></li> <li>• <math>&lt; 1</math></li> </ul>	<b>0,47</b>	<b>5</b> <b>3</b>	<b>3</b>
<b>5.1.7. **</b>	<b>Curs nou elaborat</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 4</math></li> <li>• <math>\leq 4</math></li> </ul>	<b>5</b>	<b>6</b> <b>4</b>	<b>6</b>
<b>5.1.8. **</b>	<b>Conducători ai tezelor de licență/ masterat susținute</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 4</math></li> <li>• <math>\leq 4</math></li> </ul>	<b>14</b>	<b>5</b> <b>3</b>	<b>5</b>
<b>5.1.9. **</b>	<b>Conducători/ consultanți științifici ai tezelor de doctor/doctor habilitat susținute</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 2</math></li> <li>• <math>\leq 2</math></li> </ul>	<b>7</b>	<b>10</b> <b>7</b>	<b>10</b>
<b>Total</b>			<b>60</b>	<b>39</b>
<p style="text-align: center;"><b>Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată; # - se determină valorile indicatorului <i>per 10 unități ocupate de cercetător/an</i></b></p>				

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>5.2. Participări la elaborarea actelor normative și în activități de consultanță</b>				
<b>5.2.1. **</b>	<b>Document de politici elaborat și aprobat</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• <math>1</math></li> </ul>	<b>8</b>	<b>7</b> <b>5</b>	<b>7</b>
<b>5.2.2. **</b>	<b>Recomandare metodologică elaborată și implementată în activitatea autorităților publice centrale și/sau locale</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• <math>1</math></li> </ul>	<b>6</b>	<b>6</b> <b>4</b>	<b>6</b>
<b>5.2.3. **</b>	<b>Aviz la proiecte de lege sau de alte acte normative</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• <math>1</math></li> </ul>	<b>58</b>	<b>4</b> <b>2</b>	<b>4</b>
<b>5.2.4. **</b>	<b>Participare în activitatea comisiilor instituite de Președinție, Parlament, Guvern</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt; 1</math></li> <li>• <math>1</math></li> </ul>	<b>5</b>	<b>5</b> <b>2</b>	<b>5</b>
<b>5.2.5. **</b>	<b>Participare în activitatea grupurilor de lucru</b>			

	instituite de ministere, departamente			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>&gt;2</math></li> <li>• <math>\leq 2</math></li> </ul>	45	3 1	3
<b>Total</b>			<b>25</b>	<b>25</b>
<b>Notă: ** - se estimează valorile sumare ale indicatorului pe durata evaluată</b>				

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<b>5.3. Diseminarea informației științifice și promovarea imaginii științei</b>				
<b>5.3.1.#</b>	<b>Cărți de popularizare a științei</b>			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 1</math></li> <li>• <math>&lt; 1</math></li> </ul>	0,68	5 3	3
<b>5.3.2.#</b>	<b>Articole de popularizare a științei</b>			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 4</math></li> <li>• <math>&lt; 4</math></li> </ul>	2,26	4 2	2
<b>5.3.3.#</b>	<b>Participări la emisiuni radio și TV consacrate științei</b>			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 4</math></li> <li>• <math>&lt; 4</math></li> </ul>	2,39	2 1	1
<b>5.3.4.#</b>	<b>Seminare sau alte manifestări organizate pentru utilizatori</b>			
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <math>\geq 3</math></li> <li>• <math>&lt; 3</math></li> </ul>	1,06	4 2	2
<b>Total</b>			<b>15</b>	<b>8</b>
<b>Notă: # - se determină valorile indicatorului <i>per 10 unități ocupate de cercetător/an</i></b>				
<i>Smax = 100      Sacumulată = 72</i>				